

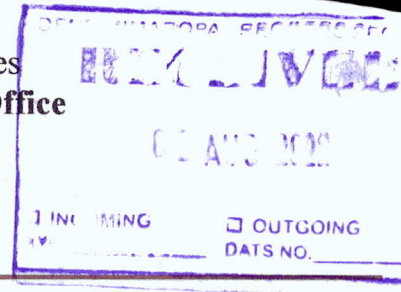
Republic of the Philippines
Department of Environment and Natural Resources
Provincial Environment and Natural Resources Office

MIMAROPA Region

Bgy. Sta. Monica, Puerto Princesa City, Palawan

E-mail: penropalawan@denr.gov.ph

Telfax No. (048) 433-5638 / (048) 433-5638

Region

July 13, 2022

MEMORANDUM

FOR : The Regional Executive Director
DENR MIMAROPA
1515 L&S Bldg., Roxas Blvd.
Ermita, Manila

FROM : The Provincial Environment and
Natural Resources Officer

SUBJECT : **MEMORANDUM OF AGREEMENT (MOA) AND
CONSERVATION AGREEMENTS BETWEEN THE PAMB OF
MALAMPAYA SOUND PROTECTED LANDSCAPE AND
SEASCAPE (MSPLS), MUNICIPAL GOVERNMENT OF
TAYTAY, FOUR (4) BARANGAY LGUs OF TAYTAY AND
MALAMPAYA FOUNDATION INC.**

Forwarded is the memorandum dated June 28, 2022 from CENRO Taytay furnishing that office of the following documents:

1. One (1) original copy of the Memorandum of Agreement (MOA) between the Protected Area Management Board (PAMB) of Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape (MSPLS), the Municipal Government of Taytay, Palawan and the Malampaya Foundation Inc (MFI).; and
2. One (1) original copy of the Conservation Agreements between the MSPLS- PAMB, MFI and the four Barangays of Taytay, Palawan (Tumbod, Liminangcong, Banbanan and San Jose).

For information and record.

DENR-PALAWAN
PENRO-RECORDS
RELEASED

By: *[Signature]*
Date: 18 JUL 2022

"For the PENRO"

[Signature]
ANGELICA D. VERIAN

Senior Forest Management Specialist/NGP Provincial Coordinator
In-Charge Office of the PENRO

Republic of the Philippines
Department of Environment and Natural Resources
MIMAROPA Region

COMMUNITY ENVIRONMENT AND NATURAL RESOURCES OFFICE

By the National Highway, Poblacion, Taytay, Palawan 5312

Mobile: 0926-505-9335 TM 0912-171-3889 TNT

Email: cenrotaytay@denr.gov.ph

June 28, 2022

MEMORANDUM

FOR : The Regional Executive Director
MIMAROPA Region
1515 L & S Building, Roxas Blvd., Ermita, Manila

THROUGH : The Provincial Environment and Natural Resources Officer-Palawan
Sta. Monica, Puerto Princesa City

FROM : The Community Environment and Natural Resources Officer
Taytay, Palawan

SUBJECT : **MEMORANDUM OF AGREEMENT (MOA) AND CONSERVATION AGREEMENTS BETWEEN THE PAMB OF MALAMPAYA SOUND PROTECTED LANDSCAPE AND SEASCAPE (MSPLS), MUNICIPAL GOVERNMENT OF TAYTAY, FOUR (4) BARANGAY LGUs OF TAYTAY AND MALAMPAYA FOUNDATION, INC.**

DENR PENRO
PALAWAN RECORDS
RECEIVED

BY: *[Signature]*
DATE: 07-06-2022 22-641

This pertains to the memorandum dated June 10, 2022 of PENRO Felizardo B. Cayatoc, along with the memorandum from your Office dated March 31, 2022 concerning the above subject.

In this regard, respectfully furnishing your Office is the copy of one (1) set of original Memorandum of Agreement (MOA) and one (1) set of original Conservation Agreement for your references.

For you information and record.

For and in the absence of the CENRO:

DENR CENRO
TAYTAY, PALAWAN
RELEASED

BY: *[Signature]*
DATE: JUN 30 2022 1863

[Signature]
ALEXANDER E. MANCIO
SEMS/Chief, RPS
In Charge, Office of the CENRO

MEMORANDUM OF AGREEMENT

KNOW BY ALL MEN BY THESE PRESENTS:

This Memorandum of Agreement ("Agreement") entered into and executed by and between:

PROTECTED AREA MANAGEMENT BOARD of MALAMPAYA SOUND PROTECTED LANDSCAPE AND SEASCAPE, a board created and existing by virtue of the laws of the Philippines, R.A. 7586 or the National Integrated Protected Areas System (NIPAS) Act of 1992 as amended by RA 11038 otherwise known as Expanded National Integrated Protected Area System (ENIPAS) Act of 2018, with office address at Barangay Old Guinlo, Taytay, Palawan, represented herein by its Chairman, **MARIA LOURDES G. FERRER**, Regional Executive Director, DENR Region IV- MIMAROPA, as duly authorized by the Protected Area Management Board Resolution No. 15, Series of 2013 (hereinafter referred to as "**PAMB-MSPLS**")

-and-

MUNICIPAL GOVERNMENT OF TAYTAY, a local government unit created and existing by virtue of the laws of the Philippines, with office address at Barangay Poblacion, Taytay, Palawan represented herein by its Municipal Mayor, **HON. CHRISTIAN V. RODRIGUEZ**, as duly authorized by Sangguniang Bayan under Resolution No. 105-2020 (hereinafter referred to as "**MGOT**");

-and-

MALAMPAYA FOUNDATION, INC., a non-stock, non-profit, non-government organization duly organized and existing under the laws of the Philippines and accredited with the Philippine Council on NGO Certification, with principal office at 22nd Floor, Asian Star Building, Asean Drive corner Singapura Lane, Filinvest Corporate City, Alabang, Muntinlupa City, represented herein by its Executive Director, **KAREN H. AGABIN** (hereinafter referred to as "**MFI**").

WITNESSETH:

WHEREAS, Executive Order No. 578, the National Policy on Biological Diversity, mandates that it shall be the policy of the state to protect, conserve and sustainably use biological diversity in all Philippine territory to ensure and secure the well-being of present and future generation of Filipinos;

WHEREAS, Executive Order 533 mandates that Integrated Coastal Management (ICM) and related approaches, such as coastal resource management or coastal zone management, shall be the national government policy framework to promote sustainable development of the country's coastal marine environment and resources in order to achieve food security, sustainable livelihood, poverty alleviation and reduction of vulnerability to natural hazards while preserving ecological integrity;

WHEREAS, the Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape (MSPLS) was declared as Protected Area under Presidential Proclamation No. 342, by virtue of Republic Act (RA) 7586 otherwise known as NIPAS Act of 1992;

WHEREAS, under Section 11-A, of RA 7586 / RA 11038, "the PAMB shall decide matters relating to planning, resource protection and general administration of the protected area in accordance with the general management planning strategy, as well as ensure the implementation of the programs as

prescribed in the management plan in order to provide employment to the people dwelling in and around the area”;

WHEREAS, the Protected Area Management Office (PAMO) is the official station of the Protected Area Superintendent with duties and responsibilities to establish a productive partnership with the local community, including groups, in the planning, protection and management of the Protected Area;

WHEREAS, the DENR requires effective collaboration with Local Government Units (LGUs) units and Non-Government Organizations (NGOs) to ensure the integration of biodiversity conservation efforts at the national and local levels consistent with their respective mandates, plans, programs and projects of these partner organizations;

WHEREAS, the Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape is also harmonized and embodied with RA 7611 otherwise known as Strategic Environmental Plan of Palawan (SEP) which mandates protection, conservation and development of the province rich but fragile ecosystems.

WHEREAS, the executive agenda of the Municipal Mayor of MGOT is to effectively implement the Coastal Resource Management Plan of the municipality;

WHEREAS, MGOT, through the Municipal Agriculture Office, is committed to pursue the implementation of the Coastal Resources Management Plan of the municipality aligned with the Taytay Municipality's Development Plan;

WHEREAS, a series of community consultations and meetings were conducted with Barangay Officials together with their Bureau of Fisheries and Aquatic Resources Management Council (BFARMC) and People's Organizations, highlighting the need for effective Coastal Resource Management (CRM);

WHEREAS, a project implementation work plan has been formulated with the concerned stakeholders, Protected Area Management Office, Local Government Unit and Barangay Officials for effective CRM Implementation;

WHEREAS, MFI, as the social arm of the Malampaya Joint Venture partners, namely Shell Philippines Exploration B.V., UC38 LLC and PNOC EC, is engaged in implementing socio-economic and marine environment conservation programs for Western Taytay coastal area;

WHEREAS, the MFI is dedicated to the protection and conservation of marine ecosystems, promotion of fishery development programs with strong emphasis on local capacity-building, close coordination and partnership with local institutions for planning and implementation of ecosystem conservation;

WHEREAS, The PAMB-MSPLS, the MGOT, and MFI have mutually agreed to collaborate and provide support for the effective implementation of a Marine Biodiversity Conservation Program within MSPLS, and to provide Skills Trainings and other forms of conservation incentives to Park Rangers, deputized Bantay Dagat members, partner Fisherfolk Organizations, and qualified members of the coastal communities;

WHEREAS, the parties believe that their combined capacities and resources can enhance their effectiveness in contributing to the sustainable conservation and management of coastal and marine resources of MSPLS and MGOT, with climate change considerations and the global significance of Palawan, *“The Last Ecological Frontier”*, for the benefit of the present and future generations;

NOW THEREFORE, the parties hereto agree to undertake the project under the following terms and conditions:

I. SCOPE/AREA OF COOPERATION

This Marine Biodiversity Conservation Program shall cover the Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape, and the Skills Trainings shall cover the coastal communities of the Municipality of Taytay, Palawan.

II. OBJECTIVE

To promote and carry out activities towards marine and terrestrial biodiversity conservation, protection and sustainable resource management within MSPLS through mutual collaboration and cooperation of the Municipal Government of Taytay, the Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape Protected Area Management Board and its Protected Area Management Office, and the Malampaya Foundation Inc.

To plan and manage economic activities and growth in Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape (representing the Palawan critical biogeographic region) in ways that meets the requirements of landscape-level biodiversity conservation and sustainable use by the DENR and the Municipal Government of Taytay together with local and national partners.

III. COLLABORATIVE ACTIVITIES

MGOT, PAMO and MFI agree to collaborate in the following activities:

1. Full implementation of the Marine Biodiversity Conservation Program under its guiding framework in Annex I and provide support for the implementation of Skills Trainings for employment generation and disaster preparedness.
2. The conduct of relevant researches and resource assessments to contribute in the establishment of new and improved management of existing management zones, consistent with MSPLS – General Management Plan;
3. Conduct capacity building activities to enhance stakeholder participation and capacities in coastal resource management;
4. Enhance marine law enforcement efforts and sustain the province-wide conservation efforts;
5. Develop sustainable financing mechanisms for coastal communities with functional and effective resource management initiatives;
6. Enhance the implementation of Coastal Resource Management (CRM) through pursuance of greater partnership, capacity building, scientific inputs, database build up and community participation;
7. Provide mutual access to available data for the preparation of the necessary conservation and management plans for the protected area;
8. Facilitate the updating and approval of the MSPLS General Management Plan;
9. Mobilize multi-sectoral law enforcement team to monitor and prevent destructive activities and illegal trade of wild flora and fauna with MSPLS.

IV. DUTIES AND RESPONSIBILITIES

- A. **PAMB-MSPLS** agrees to and shall:

1. Ensure consistency and convergence of stakeholder activities, plans and programs to support the achievement of the objectives and expected outcomes of the MSPLS Management Plan;
2. Formulate policies to support the implementation of the MSPLS Management Plan;
3. Review the commitments of the Partners and provide policies that will ensure the proper and efficient implementation of this Agreement;
4. Formulate policies that will enable the Protected Area Management Office to efficiently implement biodiversity conservation programs;
5. Ensure the implementation of the following thru the Protected Area Management Office:
 - a. Provide personnel, logistical and other resources for the implementation of the Biodiversity Partnerships Project;
 - b. Provide planning, legal, technical and other assistance for the updating of the Management Plan;
 - c. Conduct capacity-building activities for officials, personnel and departments of the LGU of Taytay in the area of biodiversity conservation;
 - d. Conduct awareness and capacity-building activities on biodiversity conservation for marginalized forest and marine dependent communities;
 - e. Conduct Information, Education and Communication (IEC) campaigns and generate materials to promote respect for the rights and interests of the Indigenous Peoples and to increase awareness of communities on biodiversity conservation and the importance of MSPLS; and
 - f. Facilitate the demarcation and zonation of the identified areas as a strict protection zone;
 - g. Coordinate with the local government unit on all the matters regarding the program in line with the MSPLS;
 - h. Monitor and evaluate the performance of protected area personnel, NGOs and the communities in supporting biodiversity conservation and socio cultural and economic development and report their assessments to the NIPAS Policy and Program Steering Committee (NPPSC) and IPAF governing board.

B. **MGOT** agrees to and shall:

1. Encourage the participation of relevant LGU officials, personnel and departments in the various capacity-building and other official activities of the project;
2. Provide access to available facilities necessary for the conduct of capacity-building and other official activities of the project;
3. Provide access to available data for the preparation and revision/updating of the Taytay Forest Management/Land Use Plan (hereinafter, the "FLUP");
4. Encourage the participation of relevant LGU officials, personnel and departments in the formulation of the FLUP, CLUP and other biodiversity-friendly interventions;
5. Support the Taytay Forest Management Board/Council to oversee the implementation of the FLUP and other initiatives on biodiversity conservation and sustainable development;

6. Consider possible adoption of biodiversity conservation and sustainable development in the Municipal Development and Land Use and Tourism Development Plans as well as Policy and Legislative agenda of the municipality;
7. Facilitate issuance of executive orders and directives as well as legislation of ordinances and resolutions in the municipality necessary for the following:
 - a. Conservation of the forest and biodiversity;
 - b. Support for marginalized forest dependent communities involved in forest friendly livelihood initiatives;
 - c. Recognition of the rights and interests of Indigenous Peoples;
 - d. Declaration and establishment of new conservation areas and critical habitats; and
 - e. Adoption and promotion of biodiversity-friendly practices and businesses.
 - f. Support the Biodiversity Partnerships Project and its activities in the municipality.
8. Jointly participate in pursuing the implementation of CRM in the Barangays of Liminangcong, Tumbod, San Jose, Banbanan and other possible areas in line with MSPLS framework and objectives;
9. Coordinate the conduct of fishery and coastal related activities in the project area in close consultation and partnership with MFI and other relevant institutions;
10. Participate in the biophysical assessment, fish stock assessment, IEC and other activities that will be undertaken in MGOT;
11. Seek the full participation and commitment of concerned barangays and other relevant entities in facilitating and ensuring the success of the activities; and
12. Subject to the availability of funds, provide counterpart from the General Fund of the MGOT in the form of an assigned coordinator and staff time, and other necessary assistance in support to the effective implementation of the programs initiatives.

C. **MFI** agrees to and shall:

1. Provide support for the full implementation of the Marine Biodiversity Conservation Program under its guiding framework in Annex I, and the implementation of Skills Trainings for employment generation and disaster preparedness. Wherein the allocated support based on the Foundation's plans will be around to Php 4,600,000.00. (see Annex).
2. Support for seaborne and foot patrol enforcement which may be in the form of tools, equipment, and other assets which shall become property of the Protected Area Management Office and will be subject to audit at a future time by MFI;
3. Coordinate closely with the MSPLS PAMB and PAMO, the MGOT through the Office of the Municipal Agriculturist (OMA), and the focal BLGUs within MSPLS;
4. Provide regular reports, copies of data, updates, and workplans and accomplishment to the DENR PAMO and PAMB, MGOT through its OMA.

V. EFFECTIVITY AND PROJECT DURATION

This Agreement shall take effect upon signing of all parties and remain in force until June 30, 2022.
This Agreement may be amended and renewed subject to the written agreement of all Parties.

VI. REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

Each Party hereby represents and warrants that:

- A) It has the capacity to perform its obligations for the full and successful implementation of the Program;
- B) The Program shall be institutionalized in accordance with the requirements of this Agreement and with applicable standards;
- C) It will at all times exercise due diligence in the performance of all its obligations, so as not to unnecessarily expose itself, the Program and the other Parties in the Program to any liabilities whatsoever;
- D) It will provide, sufficient personnel at all times to effectively carry out its obligations under this Agreement during the Program period; and
- E) It has the full legal right and capacity to execute, deliver, and perform its obligations under this Agreement and the transactions contemplated hereby, in accordance with the terms of this Agreement.

VII. MISCELLANEOUS PROVISIONS

- A) The Parties reserve the right not to pursue its obligations hereunder in case one Party fails to comply with any of their obligations.
- B) None of the Parties shall be liable to the other Parties for incidental or consequential losses or damages arising from this Agreement.

VIII. USE OF DATA AND INFORMATION

The Parties have the right to the use of data and information to be obtained from the above-mentioned activities.

IX. PUBLICITY, ADVERTISING AND EXTERNAL COMMUNICATIONS

On occasions where a Party chooses to communicate externally about the activities and outcomes, such Party agrees to acknowledge the other Parties. All official reports and presentations emanating from the activities shall bear the logos of MFI, PAMO and the MGOT.

X. COMPLIANCE WITH LAWS and ANTI-BRIBERY LAWS

MGOT and its representative or staff, in the performance of this Agreement, shall comply with all and commit not to violate any applicable laws and governmental rules, regulations and orders. In the event MGOT and PAMO supplies staff who works on behalf of MFI or represents MFI, MGOT and PAMO commits that such staff will behave in a manner consistent with all applicable laws and governmental rules, regulations and orders.

In connection with this Agreement, MGOT and PAMO warrants that (a) it is knowledgeable about Anti-Bribery Laws applicable to the performance of this Agreement and will comply with all such

laws; (b) neither it nor a related party have made, offered or authorized or will make, offer or authorize any payment, gift, promise or other advantage, whether directly or through any other person or entity, to or for the use or benefit of any Government Official or any person where such payment, gift, promise or other advantage would (i) comprise a facilitation payment; and/ or (ii) violate the Anti-Bribery Laws.

XI. TERMINATION

Without prejudice to any other provisions of this Agreement, the term of this Agreement and all rights and obligations of the Parties under this Agreement shall cease upon the occurrence of the following event:

- a) A party has materially breached the Conduct of Business provisions or has failed to comply with the Anti-Bribery provisions of this Agreement.
- b) Any Party fails to meet its obligation and the other Party provides 60-day notice to such Party.

IN WITNESS WHEREOF, the Parties through their duly authorized representatives have executed this Memorandum of Agreement on this ____ day of _____ 2020 at _____.

Municipal Government of Taytay

PAMB - MSPLS

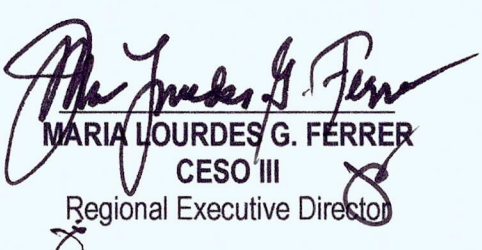
Malampaya Foundation, Inc.

By:

By:

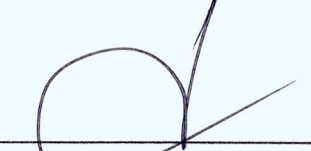
By:

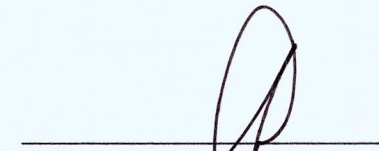

HON. CHRISTIAN V. RODRIGUEZ
Municipal Mayor

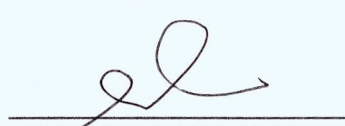

MARIA LOURDES G. FERRER
CESO III
Regional Executive Director

KAREN H. AGABIN
Executive Director

Signed in Presence of:

HERNAN P. FENIX
Municipal Agriculturist- MGOT

ENGR. ALAN L. VALLE
OIC-CENRO, Taytay-El Nido

ISIDORO Y. MANALON
MFI Program Manager –
Palawan

ACKNOWLEDGMENT

BEFORE ME, this _____ day of _____, _____ at _____ personally
appeared the following:

	CTC/Passport No.	Date Issued	Place of Issued
Karen H. Agabin	_____	_____	_____
Ma. Lourdes G. Ferrer	_____	_____	_____
Hon. Christian V. Rodriguez	_____	_____	_____

Known to me to be the same persons who executed the foregoing deed of donation and acknowledged to
me that the same is their voluntary act and deed and those of the corporations and institutions they
represent.

WITNESS MY HAND AND SEAL on the date and place above written.

Document No. :
Page No :
Book No. :
Series of 2021 :

ANNEX

I. Saklaw ng Marine Biodiversity Conservation Program at suporta ng Malampaya Foundation, Inc. (MFI)

A. Pamamahala sa Baybaying Dagat (**BAHURA Program**)

I. Paghahanda sa Komunidad at Adbokasiya (**Social Mobilization & Advocacy**)

- a. Tuloy-tuloy na pangangalap ng mga impormasyon. (**Data Gathering**)
 - i. Pangangalap ng Pangunahin at Suportang Datos (**Primary & Secondary Data**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong
 - iii. Presentasyon ng mga nakalap na datos sa Komunidad
 - iv. Pagpa-plano sa mga kaukulang Aksyon (**Action Planning**)
- b. Pagpapalakas ng mga Kaagapay sa Implementasyon (**Partnership Building**)
 - i. Pagsasakatuparan ng mga Talaan ng Pinagkasunduan (**Formulation & Signing of Memorandum of Agreement**)
 - ii. Quarterly partner's meeting
- c. Kampanyang pang-Impormasyon, Edukasyon at Komunikasyon (**IEC Campaign**)
 - i. Pagsasagawa ng mga Bagay na Pang-EIC (**Production of IEC Materials**) gaya ng mga Leaflets, Brochures/Posters, Billboards at iba pang epektibong paraan
 - ii. Pagpapalaganap ng Impormasyon sa mga Paaralan (**Schools Info. Drive**)
 - iii. Oritasyon para sa tamang Pamamahala ng Baybayin para sa Komunidad at LGU (**CRM Orientation & Planning for LGU & Community**)

II. Pagtatasa ng mga Kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Assessments**)

- a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Pagsasanay sa mga Nauukol na Batas (**Paralegal Training**)
 - ii. Paglilisensya ng mga Volunteer Diver sa Pagtatasa ng Bahura (**EcoDivers' Reef Check Licensing**)
 - iii. Pagtatasa ng Bahura (**Coral Reef Survey & Assessment with Reef Check & EcoDivers**)
 - iv. Pagsasanay sa Pag-aanalisa at pagkilala ng ng Iba't-ibang klase ng Basura (**Training on Waste Analysis & characterization Study**)
- b. Pagsasa-ayos at Pagpapanumbalik ng kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Enhancement & Rehabilitation**)
 - i. Pagsasagawa ng paglilinis sa pamayanan (**Barangay Clean-up Drive**)
 - ii. Pagsasagawa ng pagsisisid ng mga Basura sa Dagat (**SCUBA Basura**)
- c. Pagtalaga ng mga Pinangangalagaang Lugar sa Dagat (Marine Protected Area) na Pamamahalaan ng Mamamayan (**Establishment of MPAs/Strict Protection Zone or Areas**)
 - i. Pagsasa-Batas at paglalagda ng Kautusan (**Legislation**)
 - ii. Pagpapalano ng pamamahala (**Management Planning Workshop & Writeshop**)
 - iii. Konsultasyon para sa pagtatalaga ng MPA (**MPA Management Consultation**)
 - iv. Paglulunsad / Pagpapasinaya ng lugar (**Launching of MPA Site**)
 - v. Suportang Gamit sa pamamahalaang lugar (**Logistic Support for MPA Site**)
 - vi. Paglalagay ng mga Pananda at Boya (**Installation of Markers & Bouys**)
 - vii. Paglalagay muli ng mga nawalang lamang-dagat (**Species Re-stocking**)
- d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagbubuo o Pagpapalakas ng Barangay Solid Waste Management Committee - BSWMC (**Formation / Strengthening of BSWMC**)
 - ii. Pagpa-plano ng Pamamahala ng Basura (**Management Planning Workshop**)

B. Conservation Enterprise

III. Programa sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Alternative Livelihood Program**)

- a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Pagpapalakas ng Ugnayan ng mga Kasama (Partnership Building)
 - i. Pagsasanay sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Trainings on Alternative Livelihood**)- basi sa rekomendasyon ng Samahan

- b. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagpapalakas / Pag-o-organisa ng Katuwang na Samahan (**P.O. Strengthening / Organizing**)
 - a. Pagsasanay sa Pagpapatakbo ng Pamamahala at Paghawak ng Pera at pagku-kwenta (**Training on Operational Management & Accounting**)
 - b. Suporta sa Pagpaparehistro ng Samahan (**P.O. Registration**)
 - ii. Suportang Pangkabuhayan (**Livelihood Support**)
 - a. Pagbibigay ng Suporta para sa Pagkakakitaan (**Release of Livelihood Support**)
 - b. Pangkabuhayang Pagsasanay (**Livelihood Trainings**) (If needed)
 - c. Pag-aalalay at suporta sa mga proyektong pangkabuhayan. (**Monitoring and support to existing livelihood programs**)

**Kasunduan para sa Pangangalaga ng Likas Yaman
Barangay San Jose, Taytay, Palawan**

Section A. Pambungad

Ang samahang ng San Jose Multi-Sectoral Association, isang lehitimong samahan na itinatag sa Barangay San Jose, Taytay, Palawan, ang Pamahalaang Pambarangay ng San Jose, at ang Malampaya Foundation, Inc. (MFI) bilang mga katuwang ng Protected Area Management Office ng Malampaya Sound Protected Land and Seascape (MSPLS) ay nagkakaisa sa pangangalaga ng mga likas yaman ng MSPLS at ng Bayan ng Taytay.

Ang pagpapatupad ng mga batas pangkalikasan ng mamamayan ng Banbanan ay batay sa mga panuntunan ng Environmentally Critical Areas Network (ECAN) ng Strategic Environmental Plan for Palawan (R.A. 7611 – SEP Law), National Integrated Protected Areas Systems Act (R.A. 7586 – NIPAS), Indigenous Peoples Right Act (IPRA), Wildlife Resources Conservation and Protection (WRCP), R.A. 10654 – The New Fisheries Code, amending R.A. 8550, P.D. 705 – Revised Forestry Code, R.A. 9175 – Chainsaw Act, R.A. 9072 – Caves Act, R.A. 9147, Wildlife Act, R.A. 7942 – Mining Act, mga lokal na batas ng Probinsiya ng Palawan, Pamahalaan ng Bayan ng Taytay, at ng Barangay ng San Jose.

Ang Pamayanan ng Barangay San Jose na binubuo ng iba't ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala ay ang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman nito. Sa pamamagitan ng siyentipikong pananaliksik sa karagatan; pagtukoy sa mga batas at ordinansang ipinatutupad at pag-alam sa mga programang pangkalikasan; mga konsultasyon sa kumunidad na ginawa kasama ang Western Philippines University (WPU), Department of Environment and Natural Resources (DENR), Palawan Council for Sustainable Development (PCSD) at ng lokal na pamahalaan ng Bayan ng Taytay; mga pagsasanay sa pag-alam ng mga problema at pagsasagawa ng plano pangkaragatan kasama ang Office of the Provincial Agriculture (OPA); ang pagtuturo ng mga batas pangisdaan at pagbibigay ng karapatan bilang representasyon ng gobyerno sa pangangalaga at pagpuprotekta ng yamang dagat kasama ng Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR); na sa lahat ng mga gawaing ito ay kasama din ang bawat kinakatawan ng barangay at mga mamamayan, ay napag-alaman na malaki na ang pagkasira at pinag-bago ng lakas yaman sa Barangay Banbanan lalo na sa karagaran at natukoy ang mga gawaing hanhi nito. Idinulog ang mga ito sa MFI upang sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Barangay sang-ayon sa mithiin ng mga mamamayan nito.

1. **Pananaw (Vision):** Mai-angat ang antas ng kabuhayan ng bawat mamamayan ng Barangay San Jose na may takot sa Diyos at may pagmamahal sa Kalikasan.
2. **Misyon (Mission):** Pagkakaisa at pagtutulongan ng mga mamayan ng Barangay San Jose upang maibalik ang dating kasaganaan ng ating kabundukan at karagatan sa tamang paggamit ng ating likas yaman.
3. **Layunin (Objectives):**

Sa pamamagitan ng mga nabanggit na kadahilanan, ang mamamayan ng Barangay Banbanan sa pamamagitan ng San Jose Multi-Sectoral Association (SANMUSECA) at ng mga Opisyal ng Barangay ay nagkakaisa na pangalagaan ang likas yaman ng Barangay San Jose sa tulong ng Malampaya Foundation Incorporated, Protected Area Office ng MSPLS at Lokal na Pamahalaan ng Taytay batay sa mga sumusunod na panuntunan:

Ang kumunidad ay susunod sa mga batas sa bawat sona at iba pang batas pangkalikasan, partikular ang mga isinasaad sa National Integrated Protected Areas System (NIPAS) Act

(R.A. 7586), Strategic Environmental Plan for Palawan Law (R.A. 7611) at Wildlife Resources Conservation and Protection Act (R.A. 9147), Philippine Fisheries Code (R.A. 8550), Ecological Waste Management Act (R.A. 9003), at ang mga nilalaman ng planong pamamahala, at mga batas pangkalikasan, at pangisdaan ng Brgy. San Jose at Bayan ng Taytay.

3.1 Ang mga sumusunod ay ang mga partikular na artikulo ng mga batas na nabanggit:

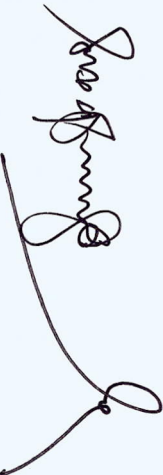
a) National Integrated Protected Areas Systems (R.A 7586 – NIPAS) Act. Ito ay naglalayon ng mas komprehensibong pagtugon sa pagkonserba ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay itinatag alinsunod sa patakaran ng pamahalaan na siguraduhin ang pananatili ng lahat ng mga katutubong hayop at halaman para sa lahat ng salinlahi ng mga Pilipino. Ito ay naglalayon sa mas komprehensibong pagtugon sa pangangalaga ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay prosesong pagbabatas na tumutukoy sa mekanismo kung saan ang sistema ng mga pambansang parke ay magkakaroon ng mas makabuluhan at makatotohanang pamamahala sa paraang paggamit ng mga prinsipyo ng samu't-saring buhay, ng mga stratehiyang pamamahala sa particular na lugar at partisipasyon ng publiko.

Pagsunod sa mga sonang itinalaga ng batas ayon sa Protected Area Management Zoning (Section 10).

1. *Estriktong Pinangangalagaang Sona (Strict Protection Zone).* – Lugar na may mataas na kalidad ng mga samut-saring buhay na isinasara sa anumang gawain ng tao maliban sa syintepikong pag-aaral at/o seremonia o pangrelihiyong gamit ng mga katutubo.
2. *Likas-kayang gamit na Sona (Sustainable Use Zone).* – Natural na lugar kung saan ang mga tirahan at iba pang mga samu't-saring buhay ay ikinukonserba ayon sa itinalaga ng Plano sa Pamamahala nito at may pang-sang ayon mula sa Protected Area Management Board (PAMB); (i) ang mga katutubo sa lugar at/o mga dati nang naninirahan dito ay pwedeng payagan na manguha o gumamit ng mga likas na yaman nito gamit ang mga tradisyonal na pamamaraan na hindi salungat sa mga isinasaad ng Biodiversity Conservation requirements; (ii) ang pananaliksik, kasama na nag pagpapanumbalik ng mga tumutubo at naninirahang mga hayop ay maaaring gawin; at (iii) ang mga pagbisita sa parke ay maaaring payagan na may limitasyon. Maliban lamang na, walang gagawing clearing, farming, settlement, commercial na pagamit o iba pang gawain na nakakasira sa pagko-konserba ng samu't-saring buhay.
3. *Sona Para sa Pagpapanumbalik ng dating kalagayan (Restoration Zone).* – Mga nasira nang lugar na pinaninirahan ng samu't-saring buhay, kung saan ang pang-matagalang layunin ay ang mapanumbalik ang kanyang dating maayos na kalagayan at ma-sonang muli sa mas istriktong antas ng proteksyon.
4. *Habitat Management Zones* – Lugar na tirahan ng mga samut-saring buhay na katangitangi ang ganda na dapat pangalagaan upang mapanatili ang yaman nito, lalo na sa pagpapanatili ng mga papakonti at nanganganib ng maubos na mga samut-saring buhay. Pinapayagan ang paninirahan at pagamit ng yaman nito kung sila ay kabalikat ng pangangalaga nito.
5. *Multiple-Use Zones.* – Mga lugar kung saan ang paninirahan, tradisyonal at/o sustinableng pagamit ng lupa, kasama na ang pagsasaka, agroforestry, mga

gawaing may kaugnayan sa pagbabawas ng resources o iba pang pinagkakakitaan ay pinapayagan kung naaayon sa management plan nito.

6. *Buffer Zone.* – Mga lugar sa labas ng pinangangalagaang sona ngunit kahanay nito na isinagawa ayon sa Batas (seksyon 8) at nasa ilalim ng control ng DENR sa pamamagitan ng PAMB. Ito ay multiple-use zone na pamamahalaan para magsilbing bakod o harang upang maiwasan ang pagpasok ng mga taga-labas sa pinuprotektahang lugar. Ang Buffer zones ay dapat na tratuhing parte at kasama ng pinuprotektahang lugar sa pagpapalano ng pamamahala nito.
7. *Cultural Zones.* – Mga lugar na nagtataglay ng pangkultura, relihiyon, spiritual o antropolohikal na kahalagahan, kung saan ang tradisyonal na karapatan ay umiiral, at ang mga gawaing pang-seremonia at/o mga gawaing pang-kultura ay isinasakatuparan.
8. *Recreational Zones.* – Mga lugar na mataas ang kahalagahan bilang libangan, pang-turismo, edukasyonal, o pangkalikasan kaalaman na maaaring payagan ayon sa management plan nito.
9. *Special Use Zones.* – Mga lugar na kinalalagakan ng mga kasalukuyang instalasyon na mahalaga sa bansa, gaya ng mga pasilidad sa telekomunikasyon, kanal sa irigasyon, o mga linya ng kuryente. Ang mga ganoong instalasyon ay maaaring ipanatili sa ilalim sa Sinang-ayonang Kasunduan ng mga kabilang na partido, maliban na lamang kung ang instalasyong nabanggit ay hindi lumalabag sa mga probisyon na binabanggit sa Seksyon 20 ng nasabing Batas.
10. Iba pang pamamahalang sona na magagamit sa planong pamamahala at aprobado ng Kalihim (DENR).

b) **Strategic Environmental Plan for Palawan Law - REPUBLIC ACT 7611.** Ito ay isang komprehensibang framework para sa sustinableng pagpapaunlad ng Palawan. Ito ay naayon sa pagprotekta at pagpapaganda ng mga likas yaman at nanganganib na paligid ng probinsya ng Palawan. Ito ay nagsisilbing alituntunin para sa mga lokal ng pamahalaan at ahensya ng gobyerno na naatasang gumawa at magpatupad ng mga plano, programa at proyekto na makakaapekto sa probinsya ng Palawan.

b.1. Environmentally Critical Areas Network (ECAN). Ang ECAN ang pangunahing istrategiya ng SEP. Ang ay siyang tumatayong ng sistema ng proteksyon at kontrol sa pagpapaunlad sa buong Palawan, kasama ang mga tribal lands, kagubatan, minahan, agrikultura, settlement areas, small islands mangroves, coral reefs, seagrass beds at ang nakapalibot na dagat nito.

Main Components ng ECAN:

- Terrestrial: Kabilang dito ang mga bundok, mga ecologically important low hills at low lands sa buong Palawan.
- Coastal/marine area: Kabilang dito ang buong baybayin ng Palawan hangang sa karagatang sakop nito.
- Tribal ancestral lands: Mga lugar na inuukupa ng mga katutubo.

Ang mga sumusunod ay *saklaw ng core zone (maximum protection area)*:

- mga lugar na mataas sa 1000 meters
- *primary forests*
- matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
- iba pang lugar na itatalaga ng (PCSD)

c) **R.A. 7611, Section 7.** Batayan sa pagsosona: Ang mga sumusunod ay saklaw ng *core zone (maximum protection area)*:

- Mga lugar na mataas sa 1000 meters

- Primary forests
 - Matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
 - Tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
 - Iba pang lugar na itatalaga ng Palawan Council for Sustainable Development (PCSD)
- d) **R.A. 7611, Section 10a.** Ang mga natitirang virgin forest o primary growth forest ay hindi dapat galawin, maliban kung ito ay gagamitin ksa mga tradisyunal na gawain ng mga katutubo. Ang mga wildlife ay maaring gamitin para sa mga ritwal ng pagsamba o paniniwala:
- Ang pangunguha ng non-timber forest products (NTFP) kagaya ng yantok, pulot, almaciga at iba pa ay naaayon sa sustenableng pamamaraan;
 - Mahigpit na ipinagbabawal ang paputol ng mga puno o pagkakaingin sa paligid ng headwaters ng mga sapa, batis o pinanggagalingan ng tubig;
 - Ang mga lugar na wala nang puno ay tatamnan ng mga local na uri ng punong kahoy at mga prutas; at
 - Mahigpit na ipinagbabawal ng kumunidad ang paninirahan ng mga dayuhan at ng iba pang iligal na gawain ng mga kasamahan at mga dayuhan.
- e) **Wildlife Resources Conservation and Protection Act – R.A. 9147, Section 7.** Ang Batas Ukol sa Buhay Ilang, saklaw ng batas na ito ang lahat ng uri ng buhay ilang na matatagpuan sa Pilipinas, maging sa loob ng mga tinaguriang “*protected areas*” sa ilalim ng R.A. 7586 o NIPAS Act, at maging sa mga tinatawag na “*critical habitats*”.

Pangongolekta ng wildlife: Ang mga katutubo ay maaaring mangolekta ng hindi nanganganib na wildlife kung ito ay hindi gagamitin sa pagbebenta o pagtitinda.

- f) **R.A. 9147, Section 27.** Mga iligal na gawain.

Ipinagbabawal ng batas ang mga sumusunod:

1. Pagpatay at pagsira ng anumang uri ng wildlife, maliban sa mga sumusunod na dahilan;
 - a) Ritwal ng mga katutubo,
 - b) May nakakahawang sakit na hindi na magamot,
 - c) Labis na paghihirap ng buhay-ilang,
 - d) Dahil sa pagtatangol sa tao, at
 - e) Namatay o pinatay pagkatapos ng siyentipikong pag-aaral.
2. Pananakit na maaaring maging dahilan ng pagkalumpo at/o pagkasira ng reproductive system ng wildlife;
3. Pagsasagawa ng mga sumusunod sa tirahan ng buhay-ilang;
 - a) Pagtatapon ng basura na maaaring sanhi ng kapahamakan ng buhay-ilang,
 - b) Squatting o hindi legal na paninirahan,
 - c) Pagmimina,
 - d) Pagsusunog,
 - e) Pagputol ng puno, at
 - f) Quarrying.
4. Pagdadala ng ibang uri mula sa ibang lugar;
5. Pagbebenta o pagtitinda ng wildlife;
6. Pagkolekta, panghuhuli o pag mamay-ari ng wildlife, at mga produktong buhat dito (by products at derivatives);
7. Pagkuha o pagsira ng mga pugad, punong kahoy na may mga pugad, host plants at iba pa;

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

8. Pagmamaltrato/pagdudulot ng ibang pananakit na hindi natukoy ng mga naunang paglabag; at
 9. Pagbiyahe ng wildlife.
- g) **P.D. 705 - Revised Philippine Forestry Law:** Walang sino man ang maaring gumamit, magsamantala, magtaglay, manatili o gumawa ng anu mang aktibidad sa loob ng mga kagubatan o pastulan. Hindi rin maaring magtayo, maglagay, magdagdag o magpatakbo ng isang wood o processing plant, maliban nalamang kung siya ay binigyan ng awtoridad sa ilalim ng isang license agreement, license, lease o permit. Pag-gamit at pamamahala, mga dapat tandaan at mga ipinagbabawal na gawain sa loob ng batas na ito.
- Hindi makiki-isa sa anumang mga ipinagbabawal na gawain sa Kabundukan sa ilalim ng batas na ito.
1. Hindi gagawa ng iligal na pagto-troso;
 2. Hindi magkakaingin ng kagubatan;
 3. Magtatalaga ng pagtataniman ng mga punong gagawing panggatong ng pamayanan
 4. Magtatalaga ng pamamahalaang Watershed Area o Kagubatan
- h) **R.A. 9175 - Chainsaw Act:** Ang batas ukol sa pagbebenta, paggamit at pagtaglay ng chainsaw. Ang mga taong maaring magtaglay ng isang chainsaw at mga pinagbabawal na gawain na isang indibidwal na nagtataglay ng isang chainsaw.
- i) **R.A. 9072 - Caves Act.** National Caves and Cave Resources Management and Protection Act: Ito ay isang batas na nagbibigay ng proteksyon at nagsasaad ng wastong
- j) pamamahala ng mga kweba at mga yaman nito. Nagpapataw din ito ng mga kaukulang parusa sa ano mang paglabag sa mga alituntunin na ibinibigay ng batas na ito.
- k) **R.A. 7942 - Mining Act:** Ang Batas na nagtatalaga ng bagong sistema sa paggagalugad, pagpapalago, pagagamit at pagpapanatili ng yamang mineral.
- l) **R.A 10654 - The New Fisheries Code amending R.A. 8550:** "An Act to Prevent, Deter and Eliminate illegal, unreported and unregulated Fishing, Amending Republic Act No. 8550, otherwise known as the Philippine Fisheries Code of 1998, and for Other Purposes." Mga iligal, mga hindi mapigilang pangingisda, hindi naipagbigay alam na gawaing pangisda at mga hindi sustenableng gawaing pangingisda na ipinagbabawal sa ilalim ng batas na ito.
- m) **RA 10654, Section 99 - Conversion of Mangroves** - It shall be unlawful for any person to convert mangroves into fishponds or of any other purposes.
- n) **P.D. 1067 - The Water Code of the Philippines** - The river banks and streams and the shore of the seas and lakes throughout their entire length within a zone of three (3) meters in urban areas, twenty (20) meters in agricultural areas and forty (40) meters in forest areas, along their margins are subject to the easement of the public use in the interest of recreation, navigation, floatage, fishing and salvage. No person shall be allowed to stay on this zone longer than what is necessary for recreation, navigation, floatage, fishing and salvage or to build structure of any kind.

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

o) **Republic Act 9003 - Ecological Solid Waste Management Act of 2000.** Ang mga gawain at adhikain sa ilalalim ng batas katulad ng mga sumusunod:

- Ipagbawal ang pagkakalat, pagtapon at pagtambak sa pampublikong lugar tulad ng kalsada, sidewalk, kanal, estero o parke o pagpayag sa ganitong Gawain.
- Ipinagbabawal ang pagsunog ng basura.
- Ipinagbabawal ang illegal na pagtayo ng tirahan sa open dump at landfill.
- Paggamit ng mga maka-kalikasang pamamaraan at pangangalaga ng likas-yaman.
- Ang pag-bubuklod ay gagawin sa bahay at iba pang pinagmumulan ng basura (segregation at source).
- Pagsunod sa tagubilin na paghihiwa-hiwalay ng basura ayon sa uri o gamit (biodegradable, non-biodegradable at recyclable).
- Ipinagbabawal ang pagtatapon ng nakakalasong kemikal, basura o anumang dumi na makakaapekto sa karagatan.
- Pakikipagtulungan sa gawain ukol sa paglilinis ng kapaligiran.

p) **Provincial Ordinance 819 s.2005:** An ordinance banning the use of compressors as breathing apparatus in all fishing activities in the province of Palawan.

q) **Municipal Fishery Code of Taytay - Ordinance no.5 s.2004:** An act for the proper regulation of the fishing activities within the municipality of Taytay.

Section B. Mga Gawain ng Malamapaya Foundation, Inc. (MFI)

Ang MFI ay tutulong at magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod ang pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay San Jose:

A. Pamamahala sa Baybaying Dagat (BAHURA Program)

I. Paghahanda sa Komunidad at Adbokasya (Social Mobilization & Advocacy)

- a. Mga paghahanda Bago Magsimula (Pre-Entry Phase)
 - i. Pangangalap ng Pangunahin at Suportang Datos (Primary & Secondary Data)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong
 - iii. Presentasyon ng mga nakalap na datos sa Komunidad
 - iv. Pagpa-plano sa mga kaukulang Aksyon (Action Planning)
- b. Pagsisimula ng Programa (Entry Phase)
 - i. Pagpapalakas ng mga Kaagapay sa Implementasyon (Partnership Building)
 - ii. Pagsasakatuparan ng mga Talaan ng Pinagkasunduan (Formulation & Signing of Memorandum of Agreement)
- c. Kampanyang pang-Impormasyon, Edukasyon at Komunikasyon (IEC Campaign)
 - i. Pagsasagawa ng mga Bagay na Pang-EIC (Production of IEC Materials) gaya ng mga Leaflets, Brochures/Posters, Tarpaulins at iba pang epektibong paraan
 - ii. Pagpapalaganap ng Impormasyon sa mga Paaralan (Schools Info. Drive)
 - iii. Orinasyon para sa tamang Pamamahala ng Baybayin para sa Komunidad at LGU (CRM Orientation & Planning for LGU & Community)
 - iv. Paglilinis sa Pamayanan (Barangay Clean-up Drive)
 - v. Pagsisisid ng mga Basura sa Dagat (SCUBA Basura)

II. Pagtatasa ng mga Kalagayan ng Kalikasan (Ecological Assessments)

- a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (Capability & Capacity Building)
 - i. Pagsasanay sa mga Nauukol na Batas (Paralegal Training)
 - ii. Pagli-lisensya ng mga Volunteer Diver sa Pagtatasa ng Bahura (EcoDivers' Reef Check Licensing)
 - iii. Pagtatasa ng Bahura (Coral Reef Survey & Assessment with Reef Check & EcoDivers)
 - iv. Pagsasanay sa Pag-aanalisa at pagkilala ng ng Iba't-ibang klase ng Basura (Training

on Waste Analysis & characterization Study)

- b. Pagsasa-ayos at Pagpapanumbalik ng kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Enhancement & Rehabilitation**)
 - c. Pagtalaga ng mga Pinangangalagaang Lugar sa Dagat (Marine Protected Area) na Pamamahalaan ng Mamamayan (**Establishment of MPAs/Strict Protection Zone or Areas**)
 - i. Konsultasyon para sa pagtatalaga ng MPA (**MPA Management Consultation**)
 - ii. Pagpili ng tamang Lugar at hangganan ng MPA (**Site Selection, Ground Truthing & Delineation**)
 - iii. Pagpapalano ng pamamahala (**Management Planning Workshop & Writeshop**)
 - iv. Pagsasa-Batas at paglalagda ng Kautusan (**Legislation**)
 - v. Paglulunsad / Pagpapasinaya ng lugar (**Launching of MPA Site**)
 - vi. Supurtang Gamit sa pamamahalaang lugar (**Logistic Support for MPA Site**)
 - vii. Paglalagay ng mga Pananda at Boya (**Installation of Markers & Bouys**)
 - viii. Paglalagay-muli ng mga nawalang lamang-dagat (**Species Re-stocking**)
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagbubuo o Pagpapalakas ng Barangay Solid Waste Management Committee - BSWMC (**Formation / Strengthening of BSWMC**)
 - ii. Pagpa-plano ng Pamamahala ng Basura (**Management Planning Workshop**)
- B. Enterprise for Conservation
- III. Programa sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Alternative Livelihood Program**)
- a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Basihang Datos (**Data Profiling**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong (**Coordination & Consultation Meeting**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng Ugnayan ng mga Kasama (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasagawa ng Kasunduaun sa Konserbasyon (**formulation of Conservation Agreement**)
 - iii. Pagpili ng mga Nararapat Tumanggap ng Benepisyo (**Identification of Target Beneficiaries**)
 - c. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - Dalawang (2) Pagsasanay sa Alternatibong Pagkakakitaan (**2 Trainings on Alternative Livelihood**)- basi sa rekomendasyon ng Samahan
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagpapalakas / Pag-o-organisa ng Katuwang na Samahan (**P.O. Strengthening / Organizing**)
 - ii. Suportang Pangkabuhayan (Livelihood Support)
 - a. Pagsasanay sa Pagpapatakbo ng Pamamahala at Paghawak ng Pera at pagko-kwenta (**Training on Operational Management & Accounting**)
 - b. Pagbibigay ng Suporta para sa Pagkakakitaan (**Release of Livelihood Support**)
 - iii. Pagsasakatuparan ng Proyekto (**Implementation of the Project**)

Section C. Pagsusubaybay

Ang mga kawani ng MFI ay magmo-monitor ng pagsunod sa kasunduan at ipagbibigay-alam ang mga paglabag sa mga nauukol na ahensya.

Sisiguruhin ng mamamayan ng San Jose na binubuo ng ibat-ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala na siyang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman na nasasakupan nito. Kasama ang BFARMC, SANMUSECA, mga kasapi ng Bantay Gubat, kaagapay ang mga kinauukulan sa local na pamahalaan ng bayan ng Taytay, sa pamahalaang panlalawigan at nasyonal, na sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Brgy. San Jose. Ito ay sang ayon sa mithiin ng mamamayan at alinsunod sa mga batas tulad ng: SEP, Wildlife Act, Cave Management Act, Chainsaw Act, Revised Forestry Code, at the New Fisheries Code. Ang mga kawani ng munisipyo, barangay,

MFI, Department of Environment and Natural Resources – Protected Area Management Office (DENR - PAMO) at PCSDS ay magtutulungan sa pagmonitor ng mga pagsunod at paglabag na nabanggit sa kasulatang ito.

Section D. Mga Gawain ng DENR-PAMO ng MSPLS

Ang Protected Area Management Office ng MSPLS, bilang pangunahing ahensiya na namamahala nito ay magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod and pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Banbanan:

1. Manguna sa pagpapatupad ng mga Batas Pangkalikasan upang mapanatili ang kaayusan ng karagatan at kagubatan nito bilang sakop ng MSPLS;
2. Regular na pagmomonitor ng mga samu't-saring buhay sa nasasakupan ng Barangay San Jose at pagsaklolo sakaling may mga nai-report na mga gawaing illegal sa lugar;
3. Kampanya para sa pagbibigay ng Impormasyon at Edukasyon (IEC) sa mamamayan ng Barangay Banbanan tungkol sa iba't-ibang batas pangkalikasan at kapaligiran na ipinapatupad nito;
4. Pagbibigay na teknikal na pagsasanay para sap ag-unlad ng kabuhayan; at
5. Magiging kabalikat ng mamamayan ng Banbanan, Lokag na pamahalaan ng Taytay at MFI sa pagtatalaga ng pamamahala ng baybaying dagat ng komunidad.

Section E. Mga Gawain ng Barangay Council ng San Jose

Ang kaukulang responsibilidad ng mamamayan at mga opisyaes ng Barangay Banbanan ay ang mga sumusunod:

1. Pagbuo ng mga ordinansa para sa: Monthly Coastal Clean-up, Waste segregation at Tree Planting Activities.
2. Makapagtalaga ng Strict Protection Zones at Management Zones sa katubigan malapit sa barangay para maging pangitluga ng mga isda at lamang dagat.
3. Mapatupad ang "segregation at the source" ng mga basura sa barangay.
4. Makapagtanim ng 500 puno at maalagaan ito para sa watershed ng barangay.
5. Magtalaga ng pondo sa taunang budget ng barangay para sa protection, maintenance at monitoring ng MPA o ng strict protection zone.
6. Magtalaga ng pondo taon-taon para sa pagmamantina ng matatalagang management zones at strict protection zones.
7. Maging aktibong tagabantay at tagapagpatupad ng mga batas pangkalikasan tulad ng: Forestry Law, Wildlife Act and Fishery Code.

Section F. Mga Gawain ng San Jose Multi-Sectoral Association (SANMUSECA)

Ang kaukulang responsibilidad ng San Jose Multi-Sectoral Association ng San Jose ay ang mga sumusunod:

1. Susuporta sa mga gawaing pangbarangay at pangkalikasang programa na ilulunsad tulad ng coastal clean-up, tree planting at iba pa.
2. Maging responsableng mamamayan na maghahanapbuhay sa pamamagitan ng tamang pamamaraan ng pag-gamit ng kalikasan.
3. Maging mata at tainga na magsusumbong sa awtoridad kung may malalamang ilegal na gawain.
4. Maging huwaran sa Brgy. San Jose sa pagsasagawa ng Solid Waste Management (SWM) sa pamamagitan ng pag-gawa ng compost pit ng bawat miyembro ng SANMUSECA para mahiwalay ang nabubulok at di nabubulok na basura.

5. Makapagtanim ng 500 puno o bakawan na magdadagdag ng 200 puno kada taon at ito'y maalagaan hangang lumaki.
6. Tumulong sa mga gawain sa Marine Protected Area (MPA).
 - a. Establishment of boundary markers
 - b. Establishment of guard house
 - c. Monitoring of boundary markers
7. Tumulong sa paglalaganap ng impormasyon tungkol sa pangangalaga ng likas yaman, MPA at SWM.
8. Aktibong makibahagi sa mga proyektong pangkabuhayan.
9. Dumalo at makibahagi sa mga pagpupulong/pagsasanay.

Section G. Pagsunod sa kasunduan at mga batas laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law)

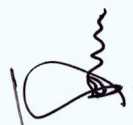
Ang SANMUSECA, ang Pamunuan ng Barangay San Jose, Taytay, Protected Area Management Office ng MSPLS at MFI ay nagkaka-isa na ipapatupad at gagampanan ang lahat ng tungkulin na napapaloob sa kasunduang ito at mananatiling tapat at pursigido sa pagpapatupad at hindi paglabag sa anumang batas, patakaran, regulasyon na inaatas ng Bansa ng Pilipinas.

Kaugnay sa kasunduang ito ginagarantiya ng: SANMUSECA, Pamunuan ng Barangay San Jose, Taytay, Protected Area Management Office ng MSPLS at Malampaya Foundation Inc na: (a.) Ang bawat isa ay may sapat na kaalaman ukol sa Batas Laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law) lalo na sa mga gawaing may kinalaman sa pagpapatupad at pagsunod sa kasunduang ito; at (b.) Ang bawat isa o alinman sa nasasakupan ng kasunduang ito ay magtangaka, aalok o tatanggap ng bayad, regalo magpapahiwatig ng intension ng panunuhol sa mga ahensya o kawani ng gobyerno, o kahit sinong tao o personalidad, at sa anumang paraang mapanlinlang o panlalamang ay magiging dahilan ng: (i) pagbayad o panunuhol at/o (ii) paglabag sa "Anti-Bribery Laws and Informed Consent" mula sa mga katutubong naninirahan dito.

Na walang pagkiling sa anumang karapatan ng MFI, ang MFI, sa pamamagitan ng isang liham, ay maaaring ihinto o putulin ang kasunduan o anumang kontrata at ugnayan sa pagkakataong may napatunayan na paglabag sa kasunduang ito.

Sakaling may napatunayang lumabag sa isinasaad ng kasunduan ito, ang suportang tulong na binibigay ng MFI ay maaaring matigil sa mga susunod pang mga taon.

Sumasang-ayon ang mamamayan ng Barangay San Jose, San Jose Multi-Sectoral Association (SANMUSECA), MSPLS PAMB, Protected Area Management Office ng MSPLS at Malampaya Foundation, Inc. at pamunuan ng Barangay San Jose sa epektibong implementasyon ng kasunduang ito.

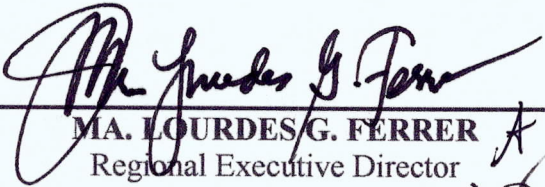

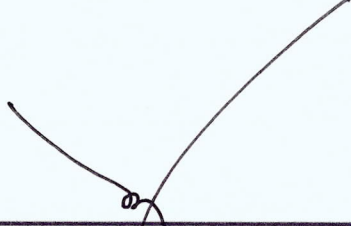

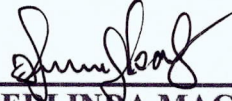
Section H. Bisa ng Kasunduan

Ang kasunduan ito ay tatagal ng tatlong (3) taon na magkakabisa sa panahon ng paglagda ng mga partido at magsisimilang ipatupad sa ika-____ ng _____ taong 2020.

Ito ay nilagdaan ngayong ika-____ ng _____ 2020.

MA. LOURDES G. FERRER
Regional Executive Director
Department of Environment and Natural
Resources

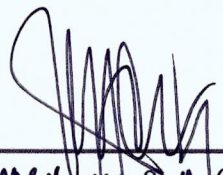

MERLITA BATAO
Barangay Chairman
Barangay Local Government Unit of San
Jose, Taytay, Palawan

DERLINDA MAGBANUA
President
San Jose Multi-Sectoral Association

KAREN H. AGABIN
Executive Director
Malampaya Foundation Incorporated

Mga testigo:

MARY JOAN BATAO
MARY BATAO

SIGN
HERE

REPUBLIC OF THE PHILIPPINES

CITY OF _____) S.S.

ACKNOWLEDGMENT

BEFORE ME, this _____ day of _____, _____ at _____ personally appeared the following:

	CTC/Passport No.	Date/Place Issued
Ma. Lourdes G. Ferrer	_____	_____
Karen H. Agabin	_____	_____
Merlita Batao	_____	_____
Derlinda Magbanua	_____	_____

Known to me to be the same persons who executed the foregoing deed of donation and acknowledged to me that the same is their voluntary act and deed and those of the corporations and institutions they represent.

WITNESS MY HAND AND SEAL on the date and place above written.

Document No. :
Page No :
Book No. :
Series of 2020 :

**Kasunduan para sa Pangangalaga ng Likas Yaman
Barangay Tumbod, Taytay, Palawan**

Section A. Pambungad

Ang samahang ng Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran ng Barangay Tumbod (SNKBT), isang lehitimong samahan na itinatag sa Barangay Tumbod, Taytay, Palawan, ang Pamahalaang Pambarangay ng Tumbod, at ang Malampaya Foundation, Inc. (MFI) bilang mga katuwang ng Protected Area Management Office ng Malampaya Sound Protected Land and Seascape (MSPLS) ay nagkakaisa sa pangangalaga ng mga likas yaman ng MSPLS at ng Bayan ng Taytay.

Ang pagpapatupad ng mga batas pangkalikasan ng mamamayan ng Tumbod ay batay sa mga panuntunan ng Environmentally Critical Areas Network (ECAN) ng Strategic Environmental Plan for Palawan (R.A. 7611 – SEP Law), National Integrated Protected Areas Systems Act (R.A. 7586 – NIPAS), Indigenous Peoples Right Act (IPRA), Wildlife Resources Conservation and Protection (WRCP), R.A. 10654 – The New Fisheries Code, amending R.A. 8550, P.D. 705 – Revised Forestry Code, R.A. 9175 – Chainsaw Act, R.A. 9072 – Caves Act, R.A. 9147, Wildlife Act, R.A. 7942 – Mining Act, mga lokal na batas ng Probinsiya ng Palawan, Pamahalaan ng Bayan ng Taytay, at ng Barangay ng Tumbod.

Ang Pamayanan ng Barangay Tumbod na binubuo ng iba't ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala ay ang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman nito. Sa pamamagitan ng siyentipikong pananaliksik sa karagatan; pagtukoy sa mga batas at ordinansang ipinatutupad at pag-alam sa mga programang pangkalikasan; mga konsultasyon sa kumunidad na ginawa kasama ang Western Philippines University (WPU), Department of Environment and Natural Resources (DENR), Palawan Council for Sustainable Development (PCSD) at ng local na pamahalaan ng Bayan ng Taytay; mga pagsasanay sa pag-alam ng mga problema at pagsasagawa ng plano pangkaragatan kasama ang Office of the Provincial Agriculture (OPA); ang pagtuturo ng mga batas pangisdaan at pagbibigay ng karapatan bilang representasyon ng gobyerno sa pangangalaga at pagpuprotekta ng yamang dagat kasama ng Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR); na sa lahat ng mga gawaing ito ay kasama din ang bawat kinakatawan ng barangay at mga mamamayan, ay napag-alaman na malaki na ang pagkasira at pinag-bago ng lakas yaman sa Barangay Tumbod lalo na sa karagaran at natukoy ang mga gawaing hanhi nito. Idinulog ang mga ito sa MFI upang sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Barangay sang-ayon sa mithiin ng mga mamamayan nito.

1. Pananaw (Vision):

Sa taong 2023, ang Barangay Tumbod ay isang modelong Barangay na may maunlad at malusog na pamayanan, may aktibo at responsableng pamunuan, magandang kalikasan at matatag na hanapbuhay at kalakalan, mula sa pangangisda at turismo, sa gabay ng Poong Maykapal.

2. Misyon (Mission):

Magkaisa sa mga gawain pangkaunlaran ng barangay na may malinaw na programang pangkalikasan tungo sa maunlad na kabuhayan ng mamamayan sa pamamagitan ng maayos na pamumunuan ng barangay Tumbod.

3. Layunin (Objectives)

Sa pamamagitan ng mga nabanggit na kadahilanan, ang mamamayan ng Barangay Tumbod sa pamamagitan ng Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran ng Barangay Tumbod (SNKBT) at ng mga Opisya ng Barangay ay nagkakaisa na pangalagaan ang likas yaman

ng Barangay Tumbod sa tulong ng Malampaya Foundation Incorporated, Protected Area Office ng MSPLS at Lokal na Pamahalaan ng Taytay batay sa mga sumusunod na panuntunan:

Ang komunidad ay susunod sa mga batas sa bawat sona at iba pang batas pangkalikasan, partikular ang mga isinasaad sa National Integrated Protected Areas System (NIPAS) Act (R.A. 7586), Strategic Environmental Plan for Palawan Law (R.A. 7611) at Wildlife Resources Conservation and Protection Act (R.A. 9147), Philippine Fisheries Code (R.A. 8550), Ecological Waste Management Act (R.A. 9003), at ang mga nilalaman ng planong pamamahala, at mga batas pangkalikasan, at pangisdaan ng Brgy. Tumbod at Bayan ng Taytay.

3.1 Ang mga sumusunod ay ang mga partikular na artikulo ng mga batas na nabanggit:

- a) **National Integrated Protected Areas Systems (R.A 7586 – NIPAS) Act.** Ito ay naglalayon ng mas komprehensibong pagtugon sa pagkonserba ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay itinatag alinsunod sa patakaran ng pamahalaan na siguraduhin ang pananatili ng lahat ng mga katutubong hayop at halaman para sa lahat ng salinlahi ng mga Pilipino. Ito ay naglalayon sa mas komprehensibong pagtugon sa pangangalaga ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay prosesong pagbabatas na tumutukoy sa mekanismo kung saan ang sistema ng mga pambansang parke ay magkakaroon ng mas makabuluhan at makatotohanang pamamahala sa paraang paggamit ng mga prinsipyo ng samu't-saring buhay, ng mga stratehiyang pamamahala sa particular na lugar at partisipasyon ng publiko.

Pagsunod sa mga sonang itinalaga ng batas ayon sa Protected Area Management Zoning (Section 10).

1. *Estriktong Pinangangalagaang Sona (Strict Protection Zone)* – lugar na may mataas na kalidad ng mga samut-saring buhay na isinasara sa anumang gawain ng tao maliban sa syintepikong pag-aaral at/o seremonia o pangrelihiyong gamit ng mga katutubo.
2. *Likas-kayang gamit na Sona (Sustainable Use Zone)* – natural na lugar kung saan ang mga tirahan at iba pang mga samu't-saring buhay ay ikinukonserba ayon sa itinalaga ng Plano sa Pamamahala nito at may pang-sang ayon mula sa Protected Area Management Board (PAMB); (i) ang mga katutubo sa lugar at/o mga dati nang naninirahan dito ay pwedeng payagan na manguha o gumamit ng mga likas na yaman nito gamit ang mga tradisyonal na pamamaraan na hindi salungat sa mga isinasaad ng Biodiversity Conservation requirements; ang pananaliksik, kasama na nag pagpapanumbalik ng mga tumutubo at naninirahang mga hayop ay maaaring gawin; at ang mga pagbisita sa parke ay maaaring payagan na may limitasyon. Maliban lamang na, walang gagawing clearing, farming, settlement, commercial na pagamit o iba pang gawain na nakakasira sa pagko-konserba ng samu't-saring buhay.
3. *Sona Para sa Pagpapanumbalik ng dating kalagayan (Restoration Zone)* – mga nasira nang lugar na pinaninirahan ng samu't-saring buhay, kung saan ang pangmatagalang layunin ay ang mapanumbalik ang kanyang dating maayos na kalagayan at ma-sonang muli sa mas istriktong antas ng proteksyon.
4. *Habitat Management Zones.* – lugar na tirahan ng mga samut-saring buhay na katangitangi ang ganda na dapat pangalagaan upang mapanatili ang yaman nito, lalo na sa pagpapanatili ng mga papakonti at nanganganib ng maubos na mga

samut-saring buhay. Pinapayagan ang paninirahan at pagamit ng yaman nito kung sila ay kabalikat ng pangangalaga nito.

5. *Multiple-Use Zones.* – Mga lugar kung saan ang paninirahan, tradisyonal at/o sustinableng pagamit ng lupa, kasama na ang pagsasaka, agroforestry, mga gawaing may kaugnayan sa pagbabawas ng resources o iba pang pinagkakakitaan ay pinapayagan kung naaayon sa management plan nito.
6. *Buffer Zone.* – mga lugar sa labas ng pinangangalagaang sona ngunit kahanay nito na isinagawa ayon sa Batas (seksyon 8) at nasa ilalim ng control ng DENR sa pamamagitan ng PAMB. Ito ay multiple-use zone na pamamahalaan para magsilbing bakod o harang upang maiwasan ang pagpasok ng mga taga-labas sa pinuprotektahang lugar. Ang Buffer zones ay dapat na tratuhing parte at kasama ng pinuprotektahang lugar sa pagpapalano ng pamamahala nito.
7. *Cultural Zones.* – mga lugar na nagtataglay ng pangkultura, relihiyon, spiritual o antropolohikal na kahalagahan, kung saan ang tradisyonal na karapatan ay umiiral, at ang mga gawaing pang-seremonia at/o mga gawaing pang-kultura ay isinasakatuparan.
8. *Recreational Zones.* – mga lugar na mataas ang kahalagahan bilang libangan, pang-turismo, edukasyonal, o pangkalikasan kaalaman na maaaring payagan ayon sa management plan nito.
9. *Special Use Zones.* – mga lugar na kinalalagakan ng mga kasalukuyang instalasyon na mahalaga sa bansa, gaya ng mga pasilidad sa telekomunikasyon, kanal sa irigasyon, o mga linya ng kuryente. Ang mga ganoong instalasyon ay maaaring ipanatili sa ilalim sa Sinang-ayonang Kasunduan ng mga kabilang na partido, maliban na lamang kung ang instalasyong nabanggit ay hindi lumalabag sa mga probisyon na binabanggit sa Seksyon 20 ng nasabing Batas.
10. Iba pang pamamahalang sona na magagamit sa planong pamamahala at aprobado ng Kalihim (DENR).

b) **Strategic Environmental Plan for Palawan Law - REPUBLIC ACT 7611.** Ito ay isang komprehensibang framework para sa sustinableng pagpapaunlad ng Palawan. Ito ay naayon sa pagprotekta at pagpapaganda ng mga likas yaman at nanganganib na paligid ng probinsya ng Palawan. Ito ay nagsisilbing alituntunin para sa mga lokal ng pamahalaan at ahensya ng gobyerno na naatasang gumawa at magpatupad ng mga plano, programa at proyekto na makakaapekto sa probinsya ng Palawan.

b.1. Environmentally Critical Areas Network (ECAN). Ang ECAN ang pangunahing istrategiya ng SEP. Ang ay siyang tumatayong ng sistema ng proteksyon at kontrol sa pagpapaunlad sa buong Palawan, kasama ang mga tribal lands, kagubatan, minahan, agrikultura, settlement areas, small islands mangroves, coral reefs, seagrass beds at ang nakapalibot na dagat nito.

Main Components ng ECAN:

- Terrestrial: Kabilang dito ang mga bundok, mga ecologically important low hills at low lands sa buong Palawan.
- Coastal/marine area: Kabilang dito ang buong baybayin ng palawan hangang sa karagatang sakop nito.
- Tribal ancestral lands: Mga lugar na inuukupa ng mga katutubo.

Ang mga sumusunod ay saklaw ng core zone (maximum protection area):

- mga lugar na mataas sa 1000 meters
- *primary forests*
- matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
- iba pang lugar na itatalaga ng (PCSD)

- c) **R.A. 7611, Section 7.** Batayan sa pagsosona: Ang mga sumusunod ay saklaw ng core zone (maximum protection area):
- Mga lugar na mataas sa 1000 meters
 - Primary forests
 - Matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
 - Tirahan ng mga nanganganib at/o endemic na wildlife
 - Iba pang lugar na itatalaga ng Palawan Council for Sustainable Development (PCSD)
- d) **R.A. 7611, Section 10a.** Ang mga natitirang virgin forest o primary growth forest ay hindi dapat galawin, maliban kung ito ay gagamitin ksa mga tradisyunal na gawain ng mga katutubo. Ang mga wildlife ay maaring gamitin para sa mga ritwal ng pagsamba o paniniwala:
- Ang pangunguha ng non-timber forest products (NTFP) kagaya ng yantok, pulot, almaciga at iba pa ay naaayon sa sustenableng pamamaraan;
 - Mahigpit na ipinagbabawal ang paputol ng mga puno o pagkakaingin sa paligid ng headwaters ng mga sapa, batis o pinanggagalingan ng tubig;
 - Ang mga lugar na wala nang puno ay tatamnan ng mga local na uri ng punong kahoy at mga prutas; at
 - Mahigpit na ipinagbabawal ng kumunidad ang paninirahan ng mga dayuhan at ng iba pang iligal na gawain ng mga kasamahan at mga dayuhan.
- e) **Wildlife Resources Conservation and Protection Act – R.A. 9147, Section 7.** Ang Batas Ukol sa Buhay Ilang, saklaw ng batas na ito ang lahat ng uri ng buhay ilang na matatagpuan sa Pilipinas, maging sa loob ng mga tinaguriang “*protected areas*” sa ilalim ng R.A. 7586 o NIPAS Act, at maging sa mga tinatawag na “*critical habitats*”.

Pangongolekta ng wildlife: Ang mga katutubo ay maaaring mangolekta ng hindi nanganganib na wildlife kung ito ay hindi gagamitin sa pagbebenta o pagtitinda.

- f) **R.A. 9147, Section 27.** Mga iligal na gawain.

Ipinagbabawal ng batas ang mga sumusunod:

1. Pagpatay at pagsira ng anumang uri ng wildlife, maliban sa mga sumusunod na dahilan;
 - a) Ritwal ng mga katutubo,
 - b) May nakakahawang sakit na hindi na magamot,
 - c) Labis na paghihirap ng buhay-ilang,
 - d) Dahil sa pagtatangol sa tao, at
 - e) Namatay o pinatay pagkatapos ng siyentipikong pag-aaral.
2. Pananakit na maaaring maging dahilan ng pagkalumpo at/o pagkasira ng reproductive system ng wildlife;
3. Pagsasagawa ng mga sumusunod sa tirahan ng buhay-ilang;
 - a) Pagtatapon ng basura na maaaring sanhi ng kapahamakan ng buhay-ilang,
 - b) Squatting o hindi legal na paninirahan,
 - c) Pagmimina,
 - d) Pagsusunog,
 - e) Pagputol ng puno, at
 - f) Quarrying.
4. Pagdadala ng ibang uri mula sa ibang lugar;
5. Pagbebenta o pagtitinda ng wildlife;
6. Pagkolekta, panghuhuli o pag mamay-ari ng wildlife, at mga produktong buhat dito (by products at derivatives);

7. Pagkuha o pagsira ng mga pugad, punong kahoy na may mga pugad, host plants at iba pa;
 8. Pagmamaltrato/pagdudulot ng ibang pananakit na hindi natukoy ng mga naunang paglabag; at
 9. Pagbiyahe ng wildlife.
- g) **PD 705 - Revised Philippine Forestry Law:** Walang sino man ang maaring gumamit, magsamantala, magtaglay, manatili o gumawa ng anu mang aktibidad sa loob ng mga kagubatan o pastulan. Hindi rin maaring magtayo, maglagay, magdagdag o magpatakbo ng isang wood o processing plant, maliban nalamang kung siya ay binigyan ng awtoridad sa ilalim ng isang license agreement, license, lease o permit. Pag-gamit at pamamahala, mga dapat tandaan at mga ipinagbabawal na gawain sa loob ng batas na ito.
- Hindi makikiisa sa anumang mga ipinagbabawal na gawain sa Kabundukan sa ilalim ng batas na ito.
1. Hindi gagawa ng iligal na pagto-troso;
 2. Hindi magkakaingin ng kagubatan;
 3. Magtatalaga ng pagtataniman ng mga punong gagawing panggatong ng pamayanan
 4. Magtatalaga ng pamamahalaang Watershed Area o Kagubatan
- h) **R.A. 9175 - Chainsaw Act:** Ang batas ukol sa pagbebenta, paggamit at pagtaglay ng chainsaw. Ang mga taong maaring magtaglay ng isang chainsaw at mga ipinagbabawal na gawain na isang indibidwal na nagtataglay ng isang chainsaw.
- i) **R.A. 9072 – Caves Act.** National Caves and Cave Resources Management and Protection Act: Ito ay isang batas na nagbibigay ng proteksyon at nagsasaad ng wastong pamamahala ng mga kweba at mga yaman nito. Nagpapataw din ito ng mga kaukulang parusa sa ano mang paglabag sa mga alituntunin na ibinibigay ng batas na ito.
- j) **R.A. 7942 – Mining Act:** Ang Batas na nagtatalaga ng bagong sistema sa paggagalugad, pagpapalago, pagagamit at pagpapanatili ng yamang mineral.
- k) **R.A 10654 – The New Fisheries Code amending R.A. 8550:** An Act to Prevent, Deter and Eliminate illegal, unreported and unregulated Fishing, Amending Republic Act No. 8550, otherwise Known as the Philippine Fisheries Code of 1998, and for Other Purposes.” Mga iligal, mga hindi mapigilang pangingisda, hindi naipagbigay alam na gawaing pangisda at mga hindi sustenableng gawaing pangingisda na ipinagbabawal sa ilalim ng batas na ito.
- l) **RA 10654, Section 99 – Conversion of Mangroves** – It shall be unlawful for any person to convert mangroves into fishponds or of any other purposes.
- m) **P.D. 1067 – The Water Code of the Philippines** – The river banks and streams and the shore of the seas and lakes throughout their entire length within a zone of three (3) meters in urban areas, twenty (20) meters in agricultural areas and forty (40) meters in forest areas, along their margins are subject to the easement of the public use in the interest of recreation, navigation, floatage, fishing and salvage. No person shall be allowed to stay on this zone longer than what is necessary for recreation, navigation, floatage, fishing and salvage or to build structure of any kind.

- n) **Republic Act 9003 - Ecological Solid Waste Management Act of 2000.** Ang mga gawain at adhikain sa ilalalim ng batas katulad ng mga sumusunod:
- Ipagbawal ang pagkakalat, pagtapon at pagtambak sa pampublikong lugar tulad ng kalsada, sidewalk, kanal, estero o parke o pagpayag sa ganitong Gawain.
 - Ipinagbabawal ang pagsunog ng basura.
 - Ipinagbabawal ang illegal na pagtayo ng tirahan sa open dump at landfill.
 - Paggamit ng mga maka-kalikasang pamamaraan at pangangalaga ng likas-yaman.
 - Ang pag-bubuklod ay gagawin sa bahay at iba pang pinagmumulan ng basura (segregation at source).
 - Pagsunod sa tagubilin na paghihiwa-hiwalay ng basura ayon sa uri o gamit (biodegradable, non-biodegradable at recyclable).
 - Ipinagbabawal ang pagtatapon ng nakakalasong kemikal, basura o anumang dumi na makakaapekto sa karagatan.
 - Pakikipagtulungan sa gawain ukol sa paglilinis ng kapaligiran.
- o) **Provincial Ordinance 819 s.2005:** An ordinance banning the use of compressors as breathing apparatus in all fishing activities in the province of Palawan.
- p) **Municipal Fishery Code of Taytay - Ordinance no.5 s.2004:** An act for the proper regulation of the fishing activities within the municipality of Taytay.
- q) **MSPLS PAMB Resolution No. 25-2015:** Establishment of Outer Malampaya Management Zones in Barangay Liminangcong and Barangay Tumbod, MSPLS, Taytay, Palawan, Philippines
- r) **Liminangcong and Tumbod Joint Resolution No. 001-2015:** Pinagbuklod na Kapasyahan ng Sangguniang Barangay ng Liminangcong at Tumbod na magalang na humihiling sa Protected Area Management Board ng Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape at sa Kagalang-galang ng Konseho ng Bayan ng Taytay upang sama-samang pangangalaga ng likas yamang dagat katulad ng bakawan, bahagi ng ilog at mga maliliit na mga sapa, lusayan at bahura sa pamamagitan ng pagpapatupad ng pangangalaga sa katubigan ng mspls na nasa paligid ng Barangay Liminangcong at Barangay Tumbod na ginanap sa Barangay Hall ng Liminangcong, Bayan ng Taytay, Palawan

Section B. Mga Gawain ng Malamapaya Foundation, Inc. (MFI)

Ang MFI ay tutulong at magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod ang pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Tumbod:

- A. Pamamahala sa Baybaying Dagat (**BAHURA Program**)
- I. Paghahanda sa Komunidad at Adbokasya (**Social Mobilization & Advocacy**)
- a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Pangunahin at Suportang Datos (**Primary & Secondary Data**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong
 - iii. Presentasyon ng mga nakalap na datos sa Komunidad
 - iv. Pagpa-plano sa mga kaukulang Aksyon (**Action Planning**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng mga Kaagapay sa Implementasyon (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasakatuparan ng mga Talaan ng Pinagkasunduan (**Formulation & Signing of Memorandum of Agreement**)
 - c. Kampanyang pang-impormasyon, Edukasyon at Komunikasyon (**IEC Campaign**)
 - i. Pagsasagawa ng mga Bagay na Pang-IEC (**Production of IEC Materials**) gaya ng mga Leaflets, Brochures/Posters, Tarpaulins at iba pang epektibong paraan
 - ii. Pagpapalaganap ng Impormasyon sa mga Paaralan (**Schools Info. Drive**)

- iii. Orintasyon para sa tamang Pamamahala ng Baybayin para sa Komunidad at LGU (**CRM Orientation & Planning for LGU & Community**)
- iv. Paglilinis sa Pamayanan (**Barangay Clean-up Drive**)
- v. Pagsisisid ng mga Basura sa Dagat (**SCUBA Basura**)
- II. Pagtatasa ng mga Kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Assessments**)
 - a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Pagsasanay sa mga Nauukol na Batas (**Paralegal Training**)
 - ii. Pagli-lisensya ng mga Volunteer Diver sa Pagtatasa ng Bahura (**EcoDivers' Reef Check Licensing**)
 - iii. Pagtatasa ng Bahura (**Coral Reef Survey & Assessment with Reef Check & EcoDivers**)
 - iv. Pagsasanay sa Pag-aanalisa at pagkilala ng ng Iba't-ibang klase ng Basura (**Training on Waste Analysis & characterization Study**)
 - b. Pagsasa-ayos at Pagpapanumbalik ng kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Enhancement & Rehabilitation**)
 - c. Pagtalaga ng mga Pinangangalagaang Lugar sa Dagat (Marine Protected Area) na Pamamahalaan ng Mamamayan (**Establishment of MPAs/Strict Protection Zone or Areas**)
 - i. Konsultasyon para sa pagtatalaga ng MPA (**MPA Management Consultation**)
 - ii. Pagpili ng tamang Lugar at hangganan ng MPA (**Site Selection, Ground Truthing & Delineation**)
 - iii. Pagpapalano ng pamamahala (**Management Planning Workshop & Writeshop**)
 - iv. Pagsasa-Batas at paglalagda ng Kautusan (**Legislation**)
 - v. Paglulunsad / Pagpapasinaya ng lugar (**Launching of MPA Site**)
 - vi. Supurtang Gamit sa pamamahalaang lugar (**Logistic Support for MPA Site**)
 - vii. Paglalagay ng mga Pananda at Boya (**Installation of Markers & Bouys**)
 - viii. Paglalagay-muli ng mga nawalang lamang-dagat (**Species Re-stocking**)
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagbubuo o Pagpapalaks ng Barangay Solid Waste Management Committee - BSWMC (**Formation / Strengthening of BSWMC**)
 - ii. Pagpa-plano ng Pamamahala ng Basura (**Management Planning Workshop**)
- B. Enterprise for Conservation
- III. Programa sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Alternative Livelihood Program**)
 - a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Basihang Datos (**Data Profiling**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong (**Coordination & Consultation Meeting**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng Ugnayan ng mga Kasama (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasagawa ng Kasunduaun sa Konserbasyon (**formulation of Conservation Agreement**)
 - iii. Pagpili ng mga Nararapat Tumanggap ng Benepisyo (**Identification of Target Beneficiaries**)
 - c. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Dalawang (2) Pagsasanay sa Alternatibong Pagkakakitaan (**2 Trainings on Alternative Livelihood**)- basi sa rekomendasyon ng Samahan
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagpapalakas / Pag-o-organisa ng Katuwang na Samahan (**P.O. Strengthening / Organizing**)
 - ii. Suportang Pangkabuhayan (Livelihood Support)
 - a. Pagsasanay sa Pagpapatakbo ng Pamamahala at Paghawak ng Pera at pagko-kwenta (**Training on Operational Management & Accounting**)
 - b. Pagbibigay ng Suporta para sa Pagkakakitaan (**Release of Livelihood Support**)
 - iii. Pagsasakatuparan ng Proyekto (**Implementation of the Project**)

Section C. Pagsusubaybay

Ang mga kawani ng MFI ay magmo-monitor ng pagsunod sa kasunduan at ipagbibigay-alam ang mga paglabag sa mga nauukol na ahensya.

Sisiguruhin ng mamamayan ng Tumbod na binubuo ng ibat-ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala na siyang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman na nasasakupan nito. Kasama ang BFARMC, SNKBT, mga kasapi ng Bantay Gubat, kaagapay ang mga kinauukulan sa local na pamahalaan ng bayan ng Taytay, sa pamahalaang panlalawigan at nasyonal, na sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Brgy. Liminangcong. Ito ay sang ayon sa mithiin ng mamamayan at alinsunod sa mga batas tulad ng: SEP, Wildlife Act, Cave Management Act, Chainsaw Act, Revised Forestry Code, at the New Fisheries Code. Ang mga kawani ng munisipyo, barangay, MFI, Department of Environment and Natural Resources – Protected Area Office (DENR - PAO) at PCSDS ay magtutulungan sa pagmonitor ng mga pagsunod at paglabag na nabanggit sa kasulatang ito.

Section D. Mga Gawain DENR-PAMO ng MSPLS

Ang Protected Area Office ng MSPLS, bilang pangunahing ahensiya na namamahala nito ay magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod and pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Tumbod:

1. Manguna sa pagpapatupad ng mga Batas Pangkalikasan upang mapanatili ang kaayusan ng karagatan at kagubatan nito bilang sakop ng MSPLS;
2. Pagtatalaga ng mga Park Rangers para magpatrolya at magmonitor ng mga ilegal na gawain;
3. Paglalaanan ng bangka at gasoline pang patrolya sa lugar;
4. Regular na pagmomonitor ng mga samu't-saring buhay sa nasasakupan ng Barangay Banbanan at pagsaklolo sakaling may mga nai-report na mga gawaing illegal sa lugar;
5. Kampanya para sa pagbibigay ng Impormasyon at Edukasyon (IEC) sa mamamayan ng Barangay Tumbod tungkol sa iba't-ibang batas pangkalikasan at kapaligiran na ipinapatupad nito;
6. Pagbibigay na teknikal na pagsasanay para sap ag-unlad ng kabuhayan; at
7. Magiging kabalikat ng mamamayan ng Tumbod, Lokag na pamahalaan ng Taytay at MFI sa pagtatalaga ng pamamahala ng baybaying dagat ng komunidad.

Section E. Mga Gawain ng Barangay Council ng Tumbod

Ang kaukulang responsibilidad ng mamamayan at mga opisyaes ng Barangay Tumbod ay ang mga sumusunod:

1. Magkaroon ng ordinansa ang barangay na maglaan ng pondo para sa pagpapatupad ng Solid Waste Management at Pangangalaga ng Outer Malampaya Management Zones para sa sustenableng pagpapatupad ng mga ito;
2. Magkaroon ng mga ordinansang pangkalikasan upang regular na coastal clean-up, Tapat ko, Linis Ko at taunang tree planting activities;
3. Ipatupad ng lubusan ang "waste segregation at the source" sa barangay;
4. Magtalaga ng mga taong regular na magbabantay sa Strict Protection Zones;
5. Maging aktibong tagabantay at tagapagpatupad ng mga batas pangkalikasan, Forestry Law, Wildlife Act and Fishery Code;
6. Makapagtanim ng 500 native trees taon-taon at maalagaan ito hangang lumaki;
7. Maglagak ng pondo para sa mga pagsasanay pang-negosyo at pangkaunlaran ng komunidad; at,
8. Suportahan at maging aktibo sa lahat ng programang ipinatutupad ng MFI at Barangay.

Section F. Mga Gawain ng Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran ng Barangay Tumbod (SNKBT)

Ang kaukulang responsibilidad ng Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran ng Barangay Tumbod ay ang mga sumusunod:

1. Susuporta sa mga gawaing pangbarangay at pangkalikasang programa na ilulunsad tulad ng coastal clean-up, tree planting, scubasura, at iba pa.
2. Maging responsableng mamamayan na maghahanapbuhay sa pamamagitan ng tamang pamamaraan ng pag-gamit ng kalikasan.
3. Maging mata at tainga na magsusumbong sa awtoridad kung may malalamang ilegal na gawain.
4. Maging huwaran sa Brgy. Tumbod sa pagsasagawa ng Solid Waste Management (SWM) sa pangunguna sa pagtatapon ng basura sa tamang paraan.
5. Tumulong sa mga gawain sa Marine Protected Area (MPA).
 - a. Establishment of boundary markers
 - b. Establishment of guard house
 - c. Monitoring of boundary markers
6. Tumulong sa pagpapalaganap ng impormasyon tungkol sa pangangalaga ng likas yaman, MPA, SWM at mga batas pangkalikasan.
7. Aktibong makibahagi sa mga proyektong pangkabuhayan.
8. Dumalo at makibahagi sa mga pagpupulon at pagsasanay.
9. Sumali at makilahok sa mga programang nakapaloob sa mga gawain pangkalikasan ng samahan at ng barangay.
10. Maglaan ng panahon at oras at aktibong makilahok sa mga gawaing panglipunan para sa ika-uunlad ng ating komunidad.
11. Magkaroon ng nursery at makapagtanim ng kahoy at bakawan na hindi bababa sa 500 bawat taon at magdagdag 200 puno kada taon.
12. Siguraduhing may toilet ang bawat miembro ng samahan.

Section G. Pagsunod sa kasunduan at mga batas laban sa Panunuhol (Anti Bribery Law)

Ang SNKBT, ang Pamunuan ng Barangay Tumbod, Protected Area Management Office ng MSPLS at MFI ay nagkaka-isa na ipapatupad at gagampanan ang lahat ng tungkulin na napapaloob sa kasunduang ito at mananatiling tapat at pursigido sa pagpapatupad at hindi paglabag sa anumang batas, patakaran, regulasyon na inaatas ng Bansa ng Pilipinas.

Kaugnay sa kasunduang ito ginagarantiya ng: SNKBT, Pamunuan ng Barangay Tumbod, Protected Area Management Office ng MSPLS at Malampaya Foundation Inc na: (a.) Ang bawat isa ay may sapat na kaalaman ukol sa Batas Laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law) lalo na sa mga gawaing may kinalaman sa pagpapatupad at pagsunod sa kasunduang ito; (b.) Ang bawat isa o alinman sa nasasakupan ng kasunduang ito ay magtangaka, aalok o tatanggap ng bayad, regalo magpapahiwatig ng intensyon ng panunuhol sa mga ahensya o kawani ng gobyerno, o kahit sinong tao o personalidad, at sa anumang paraang mapanlinlang o panlalamang ay magiging dahilan ng: (i) pagbayad o panunuhol at/o (ii) paglabag sa "Anti-Bribery Laws and Informed Consent" mula sa mga katutubong naninirahan dito.

Na walang pagkiling sa anumang karapatan ng MFI, ang MFI, sa pamamagitan ng isang liham, ay maaaring ihinto o putulin ang kasunduan o anumang kontrata at ugnayan sa pagkakataong may napatunayan na paglabag sa kasunduang ito.

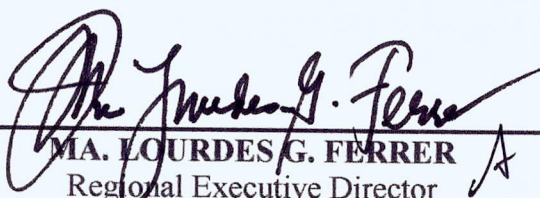
Sakaling may napatunayang lumabag sa isinasaad ng kasunduan ito, ang suportang tulong na binibigay ng MFI ay maaaring matigil sa mga susunod pang mga taon.

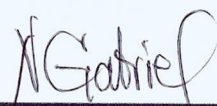
Sumasang-ayon ang mamamayan ng Barangay Tumbod, Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran ng Brangay Tumbod (SNKBT), PAMB at Malampaya Foundation, Inc. at pamunuan ng Barangay Tumbod sa epektibong implementasyon ng kasunduang ito.

Section H. Bisa ng Kasunduan

Ang kasunduan ito ay tatagal ng tatlong (3) taon na magkakabisa sa panahon ng paglagda ng mga partido at magsisimilang ipatupad sa ika-____ ng _____ taong 2020.

Ito ay nilagdaan ngayong ika-____ ng _____ 2020.

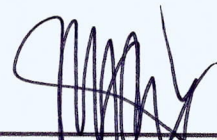

MA. LOURDES G. FERRER
Regional Executive Director
Department of Environment and Natural Resources

NATIVIDAD GABRIEL
Barangay Chairman
Barangay Local Government Unit of
Tumbod, Taytay, Palawan

NOLITA REY
President
Samahan ng mga Nagkakaisa sa Kaunlaran
ng Barangay Tumbod (SNKBT)

KAREN H. AGABIN
Executive Director
Malampaya Foundation Incorporated

Mga testigo:

MARY JERIN ANAYON
MAR - PALAWAN

REPUBLIC OF THE PHILIPPINES)

CITY OF _____) S.S.

ACKNOWLEDGMENT

BEFORE ME, this _____ day of _____, _____ at _____ personally appeared the following:

	CTC/Passport No.	Date/Place Issued
Ma. Lourdes G. Ferrer	_____	_____
Karen H. Agabin	Passport - P-011738 AA	08/31/16 Puerto Princesa
Natividad Gabriel	_____	_____
Nolita Rey	FIN- 240-711-209	_____

Known to me to be the same persons who executed the foregoing deed of donation and acknowledged to me that the same is their voluntary act and deed and those of the corporations and institutions they represent.

WITNESS MY HAND AND SEAL on the date and place above written.

Document No. :
Page No :
Book No. :
Series of 2020 :

**Kasunduan para sa Pangangalaga ng Likas Yaman
Barangay Liminangcong, Taytay, Palawan**

Section A. Pambungad

Ang samahang ng Samahan ng Maliliit na Mangingisda ng Barangay Liminangcong, isang lehitimong samahan na itinatag sa Barangay Liminangcong, Taytay, Palawan, ang Pamahalaang Pambarangay ng Liminangcong, at ang Malampaya Foundation, Inc. (MFI) bilang mga katuwang ng Protected Area Management Office ng Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape (MSPLS) ay nagkakaisa sa pangangalaga ng mga likas yaman ng MSPLS at ng Bayan ng Taytay.bh

Ang pagpapatupad ng mga batas pangkalikasan ng mamamayan ng Liminangcong ay batay sa mga panuntunan ng Environmentally Critical Areas Network (ECAN) ng Strategic Environmental Plan for Palawan (R.A. 7611 – SEP Law), National Integrated Protected Areas Systems Act (R.A. 7586 – NIPAS), Indigenous Peoples Right Act (IPRA), Wildlife Resources Conservation and Protection (WRCP), R.A. 10654 – The New Fisheries Code, amending R.A. 8550, P.D. 705 – Revised Forestry Code, R.A. 9175 – Chainsaw Act, R.A. 9072 – Caves Act, R.A. 9147, Wildlife Act, R.A. 7942 – Mining Act, mga lokal na batas ng Probinsiya ng Palawan, Pamahalaan ng Bayan ng Taytay, at ng Barangay ng Liminangcong.

Ang Pamayanan ng Barangay Liminangcong na binubuo ng iba't ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala ay ang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman nito. Sa pamamagitan ng siyentipikong pananaliksik sa karagatan; pagtukoy sa mga batas at ordinansang ipinatutupad at pag-alam sa mga programang pangkalikasan; mga konsultasyon sa kumunidad na ginawa kasama ang Western Philippines University (WPU), Department of Environment and Natural Resources (DENR), Palawan Council for Sustainable Development (PCSD) at ng local na pamahalaan ng Bayan ng Taytay; mga pagsasanay sa pag-alam ng mga problema at pagsasagawa ng plano pangkaragatan kasama ang Office of the Provincial Agriculture (OPA); ang pagtuturo ng mga batas pangisdaan at pagbibigay ng karapatan bilang representasyon ng gobyerno sa pangangalaga at pagpuprotekta ng yamang dagat kasama ng Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR); na sa lahat ng mga gawaing ito ay kasama din ang bawat kinakatawan ng barangay at mga mamamayan, ay napag-alaman na malaki na ang pagkasira at pinag-bago ng lakas yaman sa Barangay Liminangcong lalo na sa karagaran at natukoy ang mga gawaing hanhi nito. Idinulog ang mga ito sa MFI upang sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Barangay sang-ayon sa mithiin ng mga mamamayan nito.

1. Pananaw (Vision):

Matatag na samahan na may malinis na kapaligiran at maunlad na kabuhayan mula sa masaganang likas yaman.

2. Misyon (Mission):

Magkaisa at magtulungan para sa ika-uunlad ng samahan at ng barangay na tatatalima sa mga batas pangkalikasan para sa masaganang likas yaman at sa kapakanan ng mamamayan.

3. Layunin (Objectives)

Sa pamamagitan ng mga nabanggit na kadahilanan, ang mamamayan ng Barangay Liminangcong sa pamamagitan ng Samahan ng Maliliit na Mangingisda ng Liminangcong (SMML) at ng mga Opisyaes ng Barangay ay nagkakaisa na pangalagaan ang likas yaman ng Barangay Liminangcong sa tulong ng Malampaya Foundation Incorporated, Protected

Area Office ng MSPLS at Lokal na Pamahalaan ng Taytay batay sa mga sumusunod na panuntunan:

Ang komunidad ay susunod sa mga batas sa bawat sona at iba pang batas pangkalikasan, partikular ang mga isinasaad sa National Integrated Protected Areas System (NIPAS) Act (R.A. 7586), Strategic Environmental Plan for Palawan Law (R.A. 7611) at Wildlife Resources Conservation and Protection Act (R.A. 9147), Philippine Fisheries Code (R.A. 8550), Ecological Waste Management Act (R.A. 9003), at ang mga nilalaman ng planong pamamahala, at mga batas pangkalikasan, at pangisdaan ng Brgy. Liminangcong at Bayan ng Taytay.

3.1 Ang mga sumusunod ay ang mga partikular na artikulo ng mga batas na nabanggit:

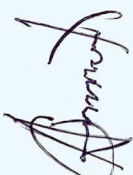
- a) **National Integrated Protected Areas Systems (R.A 7586 – NIPAS) Act.** Ito ay naglalayon ng mas komprehensibong pagtugon sa pagkonserba ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay itinatag alinsunod sa patakaran ng pamahalaan na siguraduhin ang pananatili ng lahat ng mga katutubong hayop at halaman para sa lahat ng salinlahi ng mga Pilipino. Ito ay naglalayon sa mas komprehensibong pagtugon sa pangangalaga ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay prosesong pagbabatas na tumutukoy sa mekanismo kung saan ang sistema ng mga pambansang parke ay magkakaroon ng mas makabuluhan at makatotohanang pamamahala sa paraang paggamit ng mga prinsipyo ng samu't-saring buhay, ng mga stratehiyang pamamahala sa particular na lugar at partisipasyon ng publiko.

Pagsunod sa mga sonang itinalaga ng batas ayon sa Protected Area Management Zoning (Section 10).

1. *Estriktong Pinangangalagaang Sona (Strict Protection Zone)* – lugar na may mataas na kalidad ng mga samut-saring buhay na isinasara sa anumang gawain ng tao maliban sa syintepikong pag-aaral at/o seremonia o pangrelihiyong gamit ng mga katutubo.
2. *Likas-kayang gamit na Sona (Sustainable Use Zone)* – natural na lugar kung saan ang mga tirahan at iba pang mga samu't-saring buhay ay ikinukonserba ayon sa itinalaga ng Plano sa Pamamahala nito at may pang-sang ayon mula sa Protected Area Management Board (PAMB); (i) ang mga katutubo sa lugar at/o mga dati nang naninirahan dito ay pwedeng payagan na manguha o gumamit ng mga likas na yaman nito gamit ang mga tradisyonal na pamamaraan na hindi salungat sa mga isinasaad ng Biodiversity Conservation requirements; ang pananaliksik, kasama na nag pagpapanumbalik ng mga tumutubo at naninirahang mga hayop ay maaaring gawin; at ang mga pagbisita sa parke ay maaaring payagan na may limitasyon. Maliban lamang na, walang gagawing clearing, farming, settlement, commercial na pagamit o iba pang gawain na nakakasira sa pagko-konserba ng samu't-saring buhay.
3. *Sona Para sa Pagpapanumbalik ng dating kalagayan (Restoration Zone)* – mga nasira nang lugar na pinaninirahan ng samu't-saring buhay, kung saan ang pang-matagalang layunin ay ang mapanumbalik ang kanyang dating maayos na kalagayan at ma-sonang muli sa mas istriktong antas ng proteksyon.
4. *Habitat Management Zones.* – lugar na tirahan ng mga samut-saring buhay na katangitangi ang ganda na dapat pangalagaan upang mapanatili ang yaman nito, lalo na sa pagpapanatili ng mga papakonti at nanganganib ng maubos na mga samut-saring buhay. Pinapayagan ang paninirahan at pagamit ng yaman nito kung sila ay kabalikat ng pangangalaga nito.

5. *Multiple-Use Zones.* – Mga lugar kung saan ang paninirahan, tradisyonal at/o sustinableng pagamit ng lupa, kasama na ang pagsasaka, agroforestry, mga gawaing may kaugnayan sa pagbabawas ng resources o iba pang pinagkakakitaan ay pinapayagan kung naaayon sa management plan nito.
6. *Buffer Zone.* – mga lugar sa labas ng pinangangalagaang sona ngunit kahanay nito na isinagawa ayon sa Batas (seksyon 8) at nasa ilalim ng control ng DENR sa pamamagitan ng PAMB. Ito ay multiple-use zone na pamamahalaan para magsilbing bakod o harang upang maiwasan ang pagpasok ng mga taga-labas sa pinuprotektahang lugar. Ang Buffer zones ay dapat na tratuhing parte at kasama ng pinuprotektahang lugar sa pagpapalano ng pamamahala nito.
7. *Cultural Zones.* – mga lugar na nagtataglay ng pangkultura, relihiyon, spiritual o antropolohikal na kahalagahan, kung saan ang tradisyonal na karapatan ay umiiral, at ang mga gawaing pang-seremonia at/o mga gawaing pang-kultura ay isinasakatuparan.
8. *Recreational Zones.* – mga lugar na mataas ang kahalagahan bilang libangan, pang-turismo, edukasyonal, o pangkalikasan kaalaman na maaaring payagan ayon sa management plan nito.
9. *Special Use Zones.* – mga lugar na kinalalagakan ng mga kasalukuyang instalasyon na mahalaga sa bansa, gaya ng mga pasilidad sa telekomunikasyon, kanal sa irigasyon, o mga linya ng kuryente. Ang mga ganoong instalasyon ay maaaring ipanatili sa ilalim sa Sinang-ayonang Kasunduan ng mga kabilang na partido, maliban na lamang kung ang instalasyong nabanggit ay hindi lumalabag sa mga probisyon na binabanggit sa Seksyon 20 ng nasabing Batas.
10. Iba pang pamamahalang sona na magagamit sa planong pamamahala at aprobado ng Kalihim (DENR).

b) **Strategic Environmental Plan for Palawan Law - REPUBLIC ACT 7611.** Ito ay isang komprehensibang framework para sa sustinableng pagpapaunlad ng Palawan. Ito ay naayon sa pagprotekta at pagpapaganda ng mga likas yaman at nanganganib na paligid ng probinsya ng Palawan. Ito ay nagsisilbing alituntunin para sa mga lokal ng pamahalaan at ahensya ng gobyerno na naatasang gumawa at magpatupad ng mga plano, programa at proyekto na makakaapekto sa probinsya ng Palawan.

b.1. Environmentally Critical Areas Network (ECAN). Ang ECAN ang pangunahing istrategiya ng SEP. Ang ay siyang tumatayong ng sistema ng proteksyon at kontrol sa pagpapaunlad sa buong Palawan, kasama ang mga tribal lands, kagubatan, minahan, agrikultura, settlement areas, small islands mangroves, coral reefs, seagrass beds at ang nakapalibot na dagat nito.

Main Components ng ECAN:

- Terrestrial: Kabilang dito ang mga bundok, mga ecologically important low hills at low lands sa buong Palawan.
- Coastal/marine area: Kabilang dito ang buong baybayin ng palawan hangang sa karagatang sakop nito.
- Tribal ancestral lands: Mga lugar na inuukupa ng mga katutubo.

Ang mga sumusunod ay *saklaw ng core zone (maximum protection area)*:

- mga lugar na mataas sa 1000 meters
- *primary forests*
- matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
- iba pang lugar na itatalaga ng (PCSD)

c) **R.A. 7611, Section 7.** Batayan sa pagsosona: Ang mga sumusunod ay saklaw ng core zone (maximum protection area):

- Mga lugar na mataas sa 1000 meters
- Primary forests
- Matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- Tirahan ng mga nanganganib at/o endemic na wildlife
- Iba pang lugar na itatalaga ng Palawan Council for Sustainable Development (PCSD)

d) **R.A. 7611, Section 10a.** Ang mga natitirang virgin forest o primary growth forest ay hindi dapat galawin, maliban kung ito ay gagamitin ksa mga tradisyunal na gawain ng mga katutubo. Ang mga wildlife ay maaring gamitin para sa mga ritwal ng pagsamba o paniniwala:

- Ang pangunguha ng non-timber forest products (NTFP) kagaya ng yantok, pulot, almaciga at iba pa ay naaayon sa sustenableng pamamaraan;
- Mahigpit na ipinagbabawal ang paputol ng mga puno o pagkakaingin sa paligid ng headwaters ng mga sapa, batis o pinanggagalingan ng tubig;
- Ang mga lugar na wala nang puno ay tatamnan ng mga local na uri ng punong kahoy at mga prutas; at
- Mahigpit na ipinagbabawal ng kumunidad ang paninirahan ng mga dayuhan at ng iba pang iligal na gawain ng mga kasamahan at mga dayuhan.

e) **Wildlife Resources Conservation and Protection Act – R.A. 9147, Section 7.** Ang Batas Ukol sa Buhay Ilang, saklaw ng batas na ito ang lahat ng uri ng buhay ilang na matatagpuan sa Pilipinas, maging sa loob ng mga tinaguriang “*protected areas*” sa ilalim ng R.A. 7586 o NIPAS Act, at maging sa mga tinatawag na “*critical habitats*”.

Pangongolekta ng wildlife: Ang mga katutubo ay maaaring mangolekta ng hindi nanganganib na wildlife kung ito ay hindi gagamitin sa pagbebenta o pagtitinda.

f) **R.A. 9147, Section 27.** Mga iligal na gawain.

Ipinagbabawal ng batas ang mga sumusunod:

1. Pagpatay at pagsira ng anumang uri ng wildlife, maliban sa mga sumusunod na dahilan;
 - a) Ritwal ng mga katutubo,
 - b) May nakakahawang sakit na hindi na magamot,
 - c) Labis na paghihirap ng buhay-ilang,
 - d) Dahil sa pagtatangol sa tao, at
 - e) Namatay o pinatay pagkatapos ng siyentipikong pag-aaral.
2. Pananakit na maaaring maging dahilan ng pagkalumpo at/o pagkasira ng reproductive system ng wildlife;
3. Pagsasagawa ng mga sumusunod sa tirahan ng buhay-ilang;
 - a) Pagtatapon ng basura na maaaring sanhi ng kapahamakan ng buhay-ilang,
 - b) Squatting o hindi legal na paninirahan,
 - c) Pagmimina,
 - d) Pagsusunog,
 - e) Pagputol ng puno, at
 - f) Quarrying.
4. Pagdadala ng ibang uri mula sa ibang lugar;
5. Pagbebenta o pagtitinda ng wildlife;
6. Pagkolekta, panghuhuli o pag mamay-ari ng wildlife, at mga produktong buhat dito (by products at derivatives);
7. Pagkuha o pagsira ng mga pugad, punong kahoy na may mga pugad, host plants at iba pa;

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

8. Pagmamaltrato/pagdudulot ng ibang pananakit na hindi natukoy ng mga naunang paglabag; at
 9. Pagbiyahe ng wildlife.
- g) **PD 705 - Revised Philippine Forestry Law:** Walang sino man ang maaring gumamit, magsamantala, magtaglay, manatili o gumawa ng anu mang aktibidad sa loob ng mga kagubatan o pastulan. Hindi rin maaring magtayo, maglagay, magdagdag o magpatakbo ng isang wood o processing plant, maliban nalamang kung siya ay binigyan ng awtoridad sa ilalim ng isang license agreement, license, lease o permit. Pag-gamit at pamamahala, mga dapat tandaan at mga ipinagbabawal na gawain sa loob ng batas na ito.

Hindi makikiisa sa anumang mga ipinagbabawal na gawain sa Kabundukan sa ilalim ng batas na ito.

1. Hindi gagawa ng ilegal na pagto-troso;
 2. Hindi magkakaingin ng kagubatan;
 3. Magtatalaga ng pagtataniman ng mga punong gagawing panggatong ng pamayanan
 4. Magtatalaga ng pamamahalaang Watershed Area o Kagubatan
- h) **R.A. 9175 - Chainsaw Act:** Ang batas ukol sa pagbebenta, paggamit at pagtaglay ng chainsaw. Ang mga taong maaring magtaglay ng isang chainsaw at mga ipinagbabawal na gawain na isang indibidwal na nagtataglay ng isang chainsaw.
- i) **R.A. 9072 – Caves Act.** National Caves and Cave Resources Management and Protection Act: Ito ay isang batas na nagbibigay ng proteksyon at nagsasaad ng wastong pamamahala ng mga kweba at mga yaman nito. Nagpapataw din ito ng mga kaukulang parusa sa ano mang paglabag sa mga alituntunin na ibinibigay ng batas na ito.
- j) **R.A. 7942 – Mining Act:** Ang Batas na nagtatalaga ng bagong sistema sa paggagalugad, pagpapalago, pagagamit at pagpapanatili ng yamang mineral.
- k) **R.A 10654 – The New Fisheries Code amending R.A. 8550:** An Act to Prevent, Deter and Eliminate illegal, unreported and unregulated Fishing, Amending Republic Act No. 8550, otherwise Known as the Philippine Fisheries Code of 1998, and for Other Purposes.” Mga ilegal, mga hindi mapigilang pangingsda, hindi naipagbigay alam na gawaing pangisda at mga hindi sustenableng gawaing pangingsda na ipinagbabawal sa ilalim ng batas na ito.
- l) **RA 10654, Section 99 – Conversion of Mangroves** – It shall be unlawful for any person to convert mangroves into fishponds or of any other purposes.
- m) **P.D. 1067 – The Water Code of the Philippines** – The river banks and streams and the shore of the seas and lakes throughout their entire length within a zone of three (3) meters in urban areas, twenty (20) meters in agricultural areas and forty (40) meters in forest areas, along their margins are subject to the easement of the public use in the interest of recreation, navigation, floatage, fishing and salvage. No person shall be allowed to stay on this zone longer than what is necessary for recreation, navigation, floatage, fishing and salvage or to build structure of any kind.
- n) **Republic Act 9003 - Ecological Solid Waste Management Act of 2000.** Ang mga gawain at adhikain sa ilalalim ng batas katulad ng mga sumusunod:
- Ipagbawal ang pagkakalat, pagtaon at pagtambak sa pampublikong lugar tulad ng kalsada, sidewalk, kanal, estero o parke o pagpayag sa ganitong Gawain.
 - Ipinagbabawal ang pagsunog ng basura.
 - Ipinagbabawal ang ilegal na pagtayo ng tirahan sa open dump at landfill.

- Paggamit ng mga maka-kalikasang pamamaraan at pangangalaga ng likas-yaman.
 - Ang pag-bubuklod ay gagawin sa bahay at iba pang pinagmumulan ng basura (segregation at source).
 - Pagsunod sa tagubilin na paghihiwa-hiwalay ng basura ayon sa uri o gamit (biodegradable, non-biodegradable at recyclable).
 - Ipinagbabawal ang pagtatapon ng nakakalasong kemikal, basura o anumang dumi na makakaapekto sa karagatan.
 - Pakikipagtulungan sa gawain ukol sa paglilinis ng kapaligiran.
- o) **Provincial Ordinance 819 s.2005:** An ordinance banning the use of compressors as breathing apparatus in all fishing activities in the province of Palawan.
- p) **Municipal Fishery Code of Taytay - Ordinance no.5 s.2004:** An act for the proper regulation of the fishing activities within the municipality of Taytay.
- q) **MSPLS PAMB Resolution No. 25-2015:** Establishment of Outer Malampaya Management Zones in Barangay Liminangcong and Barangay Tumbod, MSPLS, Taytay, Palawan, Philippines
- r) **Liminangcong and Tumbod Joint Resolution No. 001-2015:** Pinagbuklod na Kapasyahan ng Sangguniang Barangay ng Liminangcong at Tumbod na magalang na humihiling sa Protected Area Management Board ng Malampaya Sound Protected Landscape and Seascape at sa Kagalang-galang ng Konseho ng Bayan ng Taytay upang sama-samang pangangalaga ng likas yamang dagat katulad ng bakawan, bahagi ng ilog at mga maliliit na mga sapa, lusayan at bahura sa pamamagitan ng pagpapatupad ng pangangalaga sa katubigan ng mspls na nasa paligid ng Barangay Liminangcong at Barangay Tumbod na ginanap sa Barangay Hall ng Liminangcong, Bayan ng Taytay, Palawan

Section B. Mga Gawain ng Malamapaya Foundation, Inc. (MFI)

Ang MFI ay tutulong at magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod ang pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Liminangcong:

A. Pamamahala sa Baybaying Dagat (BAHURA Program)

- I. Paghahanda sa Komunidad at Adbokasya (**Social Mobilization & Advocacy**)
 - a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Pangunahin at Suportang Datos (**Primary & Secondary Data**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong
 - iii. Presentasyon ng mga nakalap na datos sa Komunidad
 - iv. Pagpa-plano sa mga kaukulang Aksyon (**Action Planning**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng mga Kaagapay sa Implementasyon (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasakatuparan ng mga Talaan ng Pinagkasunduan (**Formulation & Signing of Memorandum of Agreement**)
 - c. Kampanyang pang-Impormasyon, Edukasyon at Komunikasyon (**IEC Campaign**)
 - i. Pagsasagawa ng mga Bagay na Pang-EIC (**Production of IEC Materials**) gaya ng mga Leaflets, Brochures/Posters, Tarpaulins at iba pang epektibong paraan
 - ii. Pagpapalaganap ng Impormasyon sa mga Paaralan (**Schools Info. Drive**)
 - iii. Orintasyon para sa tamang Pamamahala ng Baybayin para sa Komunidad at LGU (**CRM Orientation & Planning for LGU & Community**)
 - iv. Paglilinis sa Pamayanan (**Barangay Clean-up Drive**)
 - v. Pagsisisid ng mga Basura sa Dagat (**SCUBA Basura**)
- II. Pagtatasa ng mga Kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Assessments**)
 - a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)

- i. Pagsasanay sa mga Nauukol na Batas (**Paralegal Training**)
 - ii. Pagli-lisensya ng mga Volunteer Diver sa Pagtatasa ng Bahura (**EcoDivers' Reef Check Licensing**)
 - iii. Pagtatasa ng Bahura (**Coral Reef Survey & Assessment with Reef Check & EcoDivers**)
 - iv. Pagsasanay sa Pag-aanalisa at pagkilala ng ng Iba't-ibang klase ng Basura (**Training on Waste Analysis & characterization Study**)
 - b. Pagsasa-ayos at Pagpapanumbalik ng kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Enhancement & Rehabilitation**)
 - c. Pagtalaga ng mga Pinangangalagaang Lugar sa Dagat (Marine Protected Area) na Pamamahalaan ng Mamamayan (**Establishment of MPAs/Strict Protection Zone or Areas**)
 - i. Konsultasyon para sa pagtatalaga ng MPA (**MPA Management Consultation**)
 - ii. Pagpili ng tamang Lugar at hangganan ng MPA (**Site Selection, Ground Truthing & Delineation**)
 - iii. Pagpapalano ng pamamahala (**Management Planning Workshop & Writeshop**)
 - iv. Pagsasa-Batas at paglalagda ng Kautusan (**Legislation**)
 - v. Paglulunsad / Pagpapasinaya ng lugar (**Launching of MPA Site**)
 - vi. Supurtang Gamit sa pamamahalaang lugar (**Logistic Support for MPA Site**)
 - vii. Paglalagay ng mga Pananda at Boya (**Installation of Markers & Bouys**)
 - viii. Paglalagay-muli ng mga nawalang lamang-dagat (**Species Re-stocking**)
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagbubuo o Pagpapalakas ng Barangay Solid Waste Management Committee - BSWMC (**Formation / Strengthening of BSWMC**)
 - ii. Pagpa-plano ng Pamamahala ng Basura (**Management Planning Workshop**)
- B. Enterprise for Conservation
- III. Programa sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Alternative Livelihood Program**)
- a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Basihang Datos (**Data Profiling**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong (**Coordination & Consultation Meeting**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng Ugnayan ng mga Kasama (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasagawa ng Kasunduaun sa Konserbasyon (**formulation of Conservation Agreement**)
 - iii. Pagpili ng mga Nararapat Tumanggap ng Benepisyo (**Identification of Target Beneficiaries**)
 - c. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Isang (1) Pagsasanay sa Alternatibong Pagkakakitaan (**1 Training on Alternative Livelihood**)- bati sa rekomendasyon ng Samahan
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagpapalakas / Pag-o-organisa ng Katuwang na Samahan (**P.O. Strengthening / Organizing**)
 - ii. Suportang Pangkabuhayan (Livelihood Support)
 - a. Pagsasanay sa Pagpapatakbo ng Pamamahala at Paghawak ng Pera at pagko-kwenta (**Training on Operational Management & Accounting**)
 - b. Pagbibigay ng Suporta para sa Pagkakakitaan (**Release of Livelihood Support**)
 - iii. Pagsasakatuparan ng Proyekto (**Implementation of the Project**)

Section C. Pagsusubaybay

Ang mga kawani ng MFI ay magmo-monitor ng pagsunod sa kasunduan at ipagbibigay-alam ang mga paglabag sa mga nauukol na ahensya.

Sisiguruhin ng mamamayan ng Liminangcong na binubuo ng iba't-ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala na siyang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman na nasasakupan nito. Kasama ang BFARMC, SMML, mga kasapi ng Bantay Gubat, kaagapay ang

mga kinauukulan sa local na pamahalaan ng bayan ng Taytay, sa pamahalaang panlalawigan at nasyonal, na sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Brgy. Liminangcong. Ito ay sang ayon sa mithiin ng mamamayan at alinsunod sa mga batas tulad ng: SEP, Wildlife Act, Cave Management Act, Chainsaw Act, Revised Forestry Code, at the New Fisheries Code. Ang mga kawani ng munisipyo, barangay, MFI, Department of Environment and Natural Resources – Protected Area Office (DENR - PAO) at PCSDS ay magtutulungan sa pagmonitor ng mga pagsunod at paglabag na nabanggit sa kasulatang ito.

Section D. Mga Gawain ng DENR-PAMO ng MSPLS

Ang Protected Area Office ng MSPLS, bilang pangunahing ahensiya na namamahala nito ay magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod and pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Liminangcong:

1. Manguna sa pagpapatupad ng mga Batas Pangkalikasan upang mapanatili ang kaayusan ng karagatan at kagubatan nito bilang sakop ng MSPLS;
2. Regular na pagmomonitor ng mga samu't-saring buhay sa nasasakupan ng Barangay Liminangcong at pagsaklolo sakaling may mga nai-report na mga gawaing illegal sa lugar;
3. Kampanya para sa pagbibigay ng Impormasyon at Edukasyon (IEC) sa mamamayan ng Barangay Liminangcong tungkol sa iba't-ibang batas pangkalikasan at kapaligiran na ipinapatupad nito;
4. Pagbibigay na teknikal na pagsasanay para sa pag-unlad ng kabuhayan; at
5. Magiging kabalikat ng mamamayan ng Liminangcong, Lokal na pamahalaan ng Taytay at MFI sa pagtatalaga ng pamamahala ng baybaying dagat ng komunidad.

Section E. Mga Gawain ng Barangay Council ng Liminangcong

Ang kaukulang responsibilidad ng mamamayan at mga opisyaes ng Barangay Liminangcong ay ang mga sumusunod:

1. Pagpapatupad ng mga patakaran/ordinansa para ikakabuti ng barangay at kapaligiran: monthly coastal clean-up, tree planting, waste management at pangangasiwa ng itinalagang Outer Malampaya Management Zones;
2. Gumawa ng Material Recovery Facility at ipatupad ang segregation ng basura sa Barangay Liminangcong;
3. Magkaroon ng nursery para sa mga punong kahoy/bakawan na itatanim sa regular tree planting activities na may 500 puno taon-taon;
4. Magtalaga ng taunang pondo at budget para sa proteksyon, maintenance at monitoring ng Outer Malampaya Management Zones;
5. Palakasin ang BFARMC at magtalaga ng mga taong regular na magbabantay ng mga Strict Protection Zones ng Outer Malampaya Management Zones;
6. Maging aktibong tagapagbantay at tagapagpatupad ng mga batas pangkalikasan tulad ng Forestry Law, Wildlife Act, Fishery Code at Chainsaw Act;
7. Magmonitor ng mga gawain ng mga People' Organizations at gawaing pangkalikasan.
8. Maglagak ng pondo para sa mga pagsasanay pang-negosyo at pangkaunlaran ng komunidad; at
9. Suportahan at maging aktibo sa lahat ng programang ipinatutupad ng MFI at pamahalaan.

Section F. Mga Gawain ng Samahan ng Maliliit na Mangingisda ng Liminangcong (SMML)

Ang kaukulang responsibilidad ng Samahan ng Maliliit na Mangingisda ng Liminangcong ay ang mga sumusunod:

1. Susuporta sa mga gawaing pangbarangay at pangkalikasang programa na ilulunsad tulad ng coastal clean-up, tree planting, scubasura, at iba pa;
2. Maging responsableng mamamayan na maghahanapbuhay sa pamamagitan ng tamang pamamaraan ng pag-gamit ng kalikasan;
3. Maging mata at tainga na magsusumbong sa awtoridad kung may malalamang ilegal na gawain;
4. Maging huwaran sa Brgy. Liminangcong sa pagsasagawa ng Solid Waste Management (SWM) sa pangunguna sa pagtatapon ng basura sa tamang paraan;
5. Tumulong sa mga gawain sa Marine Protected Area (MPA);
 - a. Establishment of boundary markers
 - b. Establishment of guard house
 - c. Monitoring of boundary markers
6. Tumulong sa pagpapalaganap ng impormasyon tungkol sa pangangalaga ng likas yaman, MPA, SWM at mga batas pangkalikasan;
7. Aktibong makibahagi sa mga proyektong pangkabuhayan;
8. Dumalo at makibahagi sa mga pagpupulong/pagsasanay;
9. Sumali at makilahok sa mga programang nakapaloob sa mga gawain pangkalikasan ng samahan at ng barangay;
10. Maglaan ng panahon at oras at aktibong makilahok sa mga gawaing panglipunan para sa ika-uunlad ng ating komunidad; at
11. Magkaroon ng nursery at makapagtanim ng kahoy at bakawan na hindi bababa sa 500 at magdagdag ng 200 daang puno kada taon.

Section G. Pagsunod sa kasunduan at mga batas laban sa Panunuhol (Anti Bribery Law)

Ang SMML, ang Pamunuan ng Barangay Liminangcong, Protected Area Management Office ng MSPLS at MFI ay nagkaka-isa na ipapatupad at gagampanan ang lahat ng tungkulin na napapaloob sa kasunduang ito at mananatiling tapat at pursigido sa pagpapatupad at hindi paglabag sa anumang batas, patakaran, regulasyon na inaatas ng Bansa ng Pilipinas.

Kaugnay sa kasunduang ito ginagarantiya ng: SMML, Pamunuan ng Barangay Liminangcong, Protected Area Management Office ng MSPLS at Malampaya Foundation Inc na: (a.) Ang bawat isa ay may sapat na kaalaman ukol sa Batas Laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law) lalo na sa mga gawaing may kinalaman sa pagpapatupad at pagsunod sa kasunduang ito; (b.) Ang bawat isa o alinman sa nasasakupan ng kasunduang ito ay magtangaka, aalok o tatanggap ng bayad, regalo magpapahiwatig ng intensyon ng panunuhol sa mga ahensya o kawani ng gobyerno, o kahit sinong tao o personalidad, at sa anumang paraang mapanlinlang o panlalamang ay magiging dahilan ng: (i) pagbayad o panunuhol at/o (ii) paglabag sa "Anti-Bribery Laws and Informed Consent" mula sa mga katutubong naninirahan dito.

Na walang pagkiling sa anumang karapatan ng MFI, ang MFI, sa pamamagitan ng isang liham, ay maaaring ihinto o putulin ang kasunduan o anumang kontrata at ugnayan sa pagkakataong may napatunayan na paglabag sa kasunduang ito.

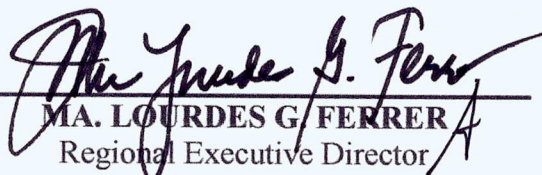
Sakaling may napatunayang lumabag sa isinasaad ng kasunduan ito, ang suportang tulong na binibigay ng MFI ay maaaring matigil sa mga susunod pang mga taon.

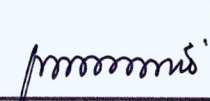
Sumasang-ayon ang mamamayan ng Barangay Liminangcong, Samahan ng Maliliit na Mangingisda sa Liminangcong (SMML), PAMB at Malampaya Foundation, Inc. at pamunuan ng Barangay Liminangcong sa epektibong implementasyon ng kasunduang ito

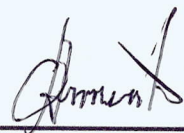
Section H. Bisa ng Kasunduan

Ang kasunduan ito ay tatagal ng tatlong (3) taon na magkakabisa sa panahon ng paglagda ng mga partido at magsisimilang ipatupad sa ika-____ ng _____ taong 2020.

Ito ay nilagdaan ngayong ika-____ ng _____ 2020.

MA. LOURDES G. FERRER
Regional Executive Director
Department of Environment and Natural
Resources

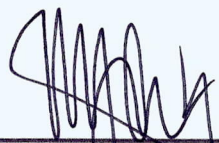

Hon. LANIE G. ABOGADO
Punong Barangay
Barangay Liminangcong, Taytay, Palawan

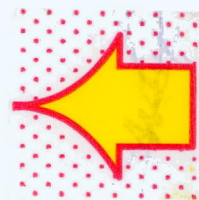

ORLANDO ARMENTA
President
Samahan ng Maliliit ng Mangingida ng
Liminangcong (SMML)

KAREN H. AGABIN
Executive Director
Malampaya Foundation Incorporated

Mga testigo:

MARY JOANN AWAYAN
MEI - PALAWAN

SIGN
HERE

REPUBLIC OF THE PHILIPPINES)

CITY OF _____) S.S.

ACKNOWLEDGMENT

BEFORE ME, this _____ day of _____, _____ at _____ personally appeared the following:

	CTC/Passport No.	Date/Place Issued
Ma. Lourdes G. Ferrer	_____	_____
Karen H. Agabin	<u>P-011738 4A</u>	<u>08/31/14 Puerto Princesa</u>
Lanie Abogado	_____	_____
Orlando Armenta	_____	_____

Known to me to be the same persons who executed the foregoing deed of donation and acknowledged to me that the same is their voluntary act and deed and those of the corporations and institutions they represent.

WITNESS MY HAND AND SEAL on the date and place above written.

Document No. :
Page No :
Book No. :
Series of 2020 :

**Kasunduan para sa Pangangalaga ng Likas Yaman
Barangay Banbanan, Taytay, Palawan**

Section A. Pambungad

Ang samahang ng Samanahan Pangkaunlaran ng Banbanan (SAPAKABA), isang lehitimong samahan na itinatag sa Barangay Banbanan, Taytay, Palawan, ang Pamahalaang Pambarangay ng Banbanan, at ang Malampaya Foundation, Inc. (MFI) bilang mga katuwang ng Protected Area Management Office ng Malampaya Sound Protected Land and Seascape (MSPLS) ay nagkakaisa sa pangangalaga ng mga likas yaman ng MSPLS at ng Bayan ng Taytay.

Ang pagpapatupad ng mga batas pangkalikasan ng mamamayan ng Banbanan ay batay sa mga panuntunan ng Environmentally Critical Areas Network (ECAN) ng Strategic Environmental Plan for Palawan (R.A. 7611 – SEP Law), National Integrated Protected Areas Systems Act (R.A. 7586 – NIPAS), Indigenous Peoples Right Act (IPRA), Wildlife Resources Conservation and Protection (WRCP), R.A. 10654 – The New Fisheries Code, amending R.A. 8550, P.D. 705 – Revised Forestry Code, R.A. 9175 – Chainsaw Act, R.A. 9072 – Caves Act, R.A. 9147, Wildlife Act, R.A. 7942 – Mining Act, mga lokal na batas ng Probinsiya ng Palawan, Pamahalaan ng Bayan ng Taytay, at ng Barangay ng Banbanan.

Ang Pamayanan ng Barangay Banbanan na binubuo ng iba't ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala ay ang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman nito. Sa pamamagitan ng siyentipikong pananaliksik sa karagatan; pagtukoy sa mga batas at ordinansang ipinatutupad at pag-alam sa mga programang pangkalikasan; mga konsultasyon sa kumunidad na ginawa kasama ang Western Philippines University (WPU), Department of Environment and Natural Resources (DENR), Palawan Council for Sustainable Development (PCSD) at ng lokal na pamahalaan ng Bayan ng Taytay; mga pagsasanay sa pag-alam ng mga problema at pagsasagawa ng plano pangkaragatan kasama ang Office of the Provincial Agriculture (OPA); ang pagtuturo ng mga batas pangisdaan at pagbibigay ng karapatan bilang representasyon ng gobyerno sa pangangalaga at pagpuprotekta ng yamang dagat kasama ng Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR); na sa lahat ng mga gawaing ito ay kasama din ang bawat kinakatawan ng barangay at mga mamamayan, ay napag-alaman na malaki na ang pagkasira at pinag-bago ng lakas yaman sa Barangay Banbanan lalo na sa karagaran at natukoy ang mga gawaing hanhi nito. Idinulog ang mga ito sa MFI upang sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Barangay sang-ayon sa mithiin ng mga mamamayan nito.

1. **Pananaw (Vision):** Mai-angat ang antas ng kabuhayan ng bawat mamamayan ng Barangay Banbanan na may takot sa Diyos at may pagmamahal sa Kalikasan.
2. **Misyon (Mission):** Pagkakaisa at pagtutulungan ng mga mamayan ng Barangay Banbanan upang maibalik ang dating kasaganaan ng ating kabundukan at karagatan sa tamang paggamit ng ating likas yaman.
3. **Layunin (Objectives):**

Sa pamamagitan ng mga nabanggit na kadahilanan, ang mamamayan ng Barangay Banbanan sa pamamagitan ng Samanahang Pangkaunlaran ng Banbanan (SAPAKABA) at ng mga Opisyaes ng Barangay ay nagkakaisa na pangalagaan ang likas yaman ng Barangay Banbanan sa tulong ng Malampaya Foundation Incorporated, Protected Area Management Office ng MSPLS at Lokal na Pamahalaan ng Taytay batay sa mga sumusunod na panuntunan:

Ang komunidad ay susunod sa mga batas sa bawat sona at iba pang batas pangkalikasan, partikular ang mga isinasaad sa National Integrated Protected Areas System (NIPAS) Act (R.A. 7586), Strategic Environmental Plan for Palawan Law (R.A. 7611) at Wildlife

Resources Conservation and Protection Act (R.A. 9147), Philippine Fisheries Code (R.A. 8550), Ecological Waste Management Act (R.A. 9003), at ang mga nilalaman ng planong pamamahala, at mga batas pangkalikasan, at pangisdaan ng Brgy. Banbanan at Bayan ng Taytay.

3.1 Ang mga sumusunod ay ang mga partikular na artikulo ng mga batas na nabanggit:

a) National Integrated Protected Areas Systems (R.A. 7586 – NIPAS) Act. Ito ay naglalayon ng mas komprehensibong pagtugon sa pagkonserba ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay itinatag alinsunod sa patakaran ng pamahalaan na siguraduhin ang pananatili ng lahat ng mga katutubong hayop at halaman para sa lahat ng salinlahi ng mga Pilipino. Ito ay naglalayon sa mas komprehensibong pagtugon sa pangangalaga ng mga samutsaring buhay.

Ang NIPAS ay prosesong pagbabatas na tumutukoy sa mekanismo kung saan ang sistema ng mga pambansang parke ay magkakaroon ng mas makabuluhan at makatotohanang pamamahala sa paraang paggamit ng mga prinsipyo ng samu't-saring buhay, ng mga stratehiyang pamamahala sa particular na lugar at partisipasyon ng publiko.

Pagsunod sa mga sonang itinalaga ng batas ayon sa Protected Area Management Zoning (Section 10).

1. *Estriktong Pinangangalagaang Sona (Strict Protection Zone).* – Lugar na may mataas na kalidad ng mga samut-saring buhay na isinasara sa anumang gawain ng tao maliban sa syintepikong pag-aaral at/o seremonia o pangrelihiyong gamit ng mga katutubo.
2. *Likas-kayang gamit na Sona (Sustainable Use Zone).* – Natural na lugar kung saan ang mga tirahan at iba pang mga samu't-saring buhay ay ikinukonserba ayon sa itinalaga ng Plano sa Pamamahala nito at may pang-sang ayon mula sa Protected Area Management Board (PAMB); (i) ang mga katutubo sa lugar at/o mga dati nang naninirahan dito ay pwedeng payagan na manguha o gumamit ng mga likas na yaman nito gamit ang mga tradisyonal na pamamaraan na hindi salungat sa mga isinasaad ng Biodiversity Conservation requirements; (ii) ang pananaliksik, kasama na nag pagpapanumbalik ng mga tumutubo at naninirahang mga hayop ay maaaring gawin; at (iii) ang mga pagbisita sa parke ay maaaring payagan na may limitasyon. Maliban lamang na, walang gagawing clearing, farming, settlement, commercial na pagamit o iba pang gawain na nakakasira sa pagko-konserba ng samu't-saring buhay.
3. *Sona Para sa Pagpapanumbalik ng dating kalagayan (Restoration Zone).* – Mga nasira nang lugar na pinaninirahan ng samu't-saring buhay, kung saan ang pang-matagalang layunin ay ang mapanumbalik ang kanyang dating maayos na kalagayan at ma-sonang muli sa mas istriktong antas ng proteksyon.
4. *Habitat Management Zones* – Lugar na tirahan ng mga samut-saring buhay na katangitangi ang ganda na dapat pangalagaan upang mapanatili ang yaman nito, lalo na sa pagpapanatili ng mga papakonti at nanganganib ng maubos na mga samut-saring buhay. Pinapayagan ang paninirahan at pagamit ng yaman nito kung sila ay kabalikat ng pangangalaga nito.
5. *Multiple-Use Zones.* – Mga lugar kung saan ang paninirahan, tradisyonal at/o sustinableng pagamit ng lupa, kasama na ang pagsasaka, agroforestry, mga gawaing may kaugnayan sa pagbabawas ng resources o iba pang pinagkakakitaan ay pinapayagan kung naaayon sa management plan nito.
6. *Buffer Zone.* – Mga lugar sa labas ng pinangangalagaang sona ngunit kahanay nito na isinagawa ayon sa Batas (seksyon 8) at nasa ilalim ng control ng DENR sa pamamagitan ng PAMB. Ito ay multiple-use zone na pamamahalaan para magsilbing bakod o harang upang maiwasan ang pagpasok ng mga taga-labas sa

pinuprotektahang lugar. Ang Buffer zones ay dapat na tratuhing parte at kasama ng pinuprotektahang lugar sa pagpapalano ng pamamahala nito.

7. *Cultural Zones.* – Mga lugar na nagtataglay ng pangkultura, relihiyon, spiritual o antropolohikal na kahalagahan, kung saan ang tradisyonal na karapatan ay umiiral, at ang mga gawaing pang-seremonia at/o mga gawaing pang-kultura ay isinasakatuparan.
8. *Recreational Zones.* – Mga lugar na mataas ang kahalagahan bilang libangan, pang-turismo, edukasyonal, o pangkalikasan kaalaman na maaaring payagan ayon sa management plan nito.
9. *Special Use Zones.* – Mga lugar na kinalalagakan ng mga kasalukuyang instalasyon na mahalaga sa bansa, gaya ng mga pasilidad sa telekomunikasyon, kanal sa irigasyon, o mga linya ng kuryente. Ang mga ganoong instalasyon ay maaaring ipanatili sa ilalim sa Sinang-ayonang Kasunduan ng mga kabilang na partido, maliban na lamang kung ang instalasyong nabanggit ay hindi lumalabag sa mga probisyon na binabanggit sa Seksyon 20 ng nasabing Batas.
10. Iba pang pamamahalang sona na magagamit sa planong pamamahala at aprobado ng Kalihim (DENR).

b) **Strategic Environmental Plan for Palawan Law - REPUBLIC ACT 7611.** Ito ay isang komprehensibang framework para sa sustinableng pagpapaunlad ng Palawan. Ito ay naayon sa pagprotekta at pagpapaganda ng mga likas yaman at nanganganib na paligid ng probinsya ng Palawan. Ito ay nagsisilbing alituntunin para sa mga lokal ng pamahalaan at ahensya ng gobyerno na naatasang gumawa at magpatupad ng mga plano, programa at proyekto na makakaapekto sa probinsya ng Palawan.

b.1. Environmentally Critical Areas Network (ECAN). Ang ECAN ang pangunahing istrategiya ng SEP. Ang ay siyang tumatayong ng sistema ng proteksyon at kontrol sa pagpapaunlad sa buong Palawan, kasama ang mga tribal lands, kagubatan, minahan, agrikultura, settlement areas, small islands mangroves, coral reefs, seagrass beds at ang nakapalibot na dagat nito.

Main Components ng ECAN:

- Terrestrial: Kabilang dito ang mga bundok, mga ecologically important low hills at low lands sa buong Palawan.
- Coastal/marine area: Kabilang dito ang buong baybayin ng Palawan hangang sa karagatang sakop nito.
- Tribal ancestral lands: Mga lugar na inuukupa ng mga katutubo.

Ang mga sumusunod ay saklaw ng core zone (maximum protection area):

- mga lugar na mataas sa 1000 meters
- *primary forests*
- matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
- iba pang lugar na itatalaga ng (PCSD)

c) **R.A. 7611, Section 7.** Batayan sa pagsosona: Ang mga sumusunod ay saklaw ng core zone (maximum protection area):

- Mga lugar na mataas sa 1000 meters
- Primary forests
- Matatarik na lugar na higit sa 50% ang dahilig
- Tirahan ng mga nanganganib at/o *endemic* na *wildlife*
- Iba pang lugar na itatalaga ng Palawan Council for Sustainable Development (PCSD)

d) **R.A. 7611, Section 10a.** Ang mga natitirang virgin forest o primary growth forest ay hindi dapat galawin, maliban kung ito ay gagamitin ksa mga tradisyunal na gawain ng

mga katutubo. Ang mga wildlife ay maaring gamitin para sa mga ritwal ng pagsamba o paniniwala:

- Ang pangunguha ng non-timber forest products (NTFP) kagaya ng yantok, pulot, almaciga at iba pa ay naaayon sa sustenableng pamamaraan;
- Mahigpit na ipinagbabawal ang paputol ng mga puno o pagkakaingin sa paligid ng headwaters ng mga sapa, batis o pinanggagalingan ng tubig;
- Ang mga lugar na wala nang puno ay tatamnan ng mga local na uri ng punong kahoy at mga prutas; at
- Mahigpit na ipinagbabawal ng kumunidad ang paninirahan ng mga dayuhan at ng iba pang iligal na gawain ng mga kasamahan at mga dayuhan.

- e) **Wildlife Resources Conservation and Protection Act – R.A. 9147, Section 7.** Ang Batas Ukol sa Buhay Ilang, saklaw ng batas na ito ang lahat ng uri ng buhay ilang na matatagpuan sa Pilipinas, maging sa loob ng mga tinaguriang “*protected areas*” sa ilalim ng R.A. 7586 o NIPAS Act, at maging sa mga tinatawag na “*critical habitats*”.

Pangongolekta ng wildlife: Ang mga katutubo ay maaaring mangolekta ng hindi nanganganib na wildlife kung ito ay hindi gagamitin sa pagbebenta o pagtitinda.

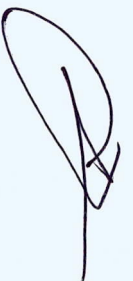
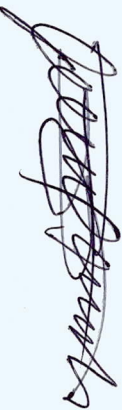
- f) **R.A. 9147, Section 27.** Mga iligal na gawain.

Ipinagbabawal ng batas ang mga sumusunod:

1. Pagpatay at pagsira ng anumang uri ng wildlife, maliban sa mga sumusunod na dahilan;
 - a) Ritwal ng mga katutubo,
 - b) May nakakahawang sakit na hindi na magamot,
 - c) Labis na paghihirap ng buhay-ilang,
 - d) Dahil sa pagtatangol sa tao, at
 - e) Namatay o pinatay pagkatapos ng siyentipikong pag-aaral.
 2. Pananakit na maaaring maging dahilan ng pagkalumpo at/o pagkasira ng reproductive system ng wildlife;
 3. Pagsasagawa ng mga sumusunod sa tirahan ng buhay-ilang;
 - a) Pagtatapon ng basura na maaaring sanhi ng kapahamakan ng buhay-ilang,
 - b) Squatting o hindi legal na paninirahan,
 - c) Pagmimina,
 - d) Pagsusunog,
 - e) Pagputol ng puno, at
 - f) Quarrying.
 4. Pagdadala ng ibang uri mula sa ibang lugar;
 5. Pagbebenta o pagtitinda ng wildlife;
 6. Pagkolekta, panghuhuli o pag mamay-ari ng wildlife, at mga produktong buhat dito (by products at derivatives);
 7. Pagkuha o pagsira ng mga pugad, punong kahoy na may mga pugad, host plants at iba pa;
 8. Pagmamaltrato/pagdudulot ng ibang pananakit na hindi natukoy ng mga naunang paglabag; at
 9. Pagbiyahe ng wildlife.
- g) **P.D. 705 - Revised Philippine Forestry Law:** Walang sino man ang maaring gumamit, magsamantala, magtaglay, manatili o gumawa ng anu mang aktibidad sa loob ng mga kagubatan o pastulan. Hindi rin maaring magtayo, maglagay, magdagdag o magpatakbo ng isang wood o processing plant, maliban nalamang kung siya ay binigyan ng awtoridad sa ilalim ng isang license agreement, license, lease o permit. Pag-gamit at pamamahala, mga dapat tandaan at mga ipinagbabawal na gawain sa loob ng batas na ito.

Hindi makiki-isa sa anumang mga ipinagbabawal na gawain sa Kabundukan sa ilalim ng batas na ito.

1. Hindi gagawa ng ilegal na pagto-troso;
 2. Hindi magkakaingin ng kagubatan;
 3. Magtatalaga ng pagtataniman ng mga punong gagawing panggatong ng pamayanan
 4. Magtatalaga ng pamamahalaang Watershed Area o Kagubatan
- h) **R.A. 9175 - Chainsaw Act:** Ang batas ukol sa pagbebenta, paggamit at pagtaglay ng chainsaw. Ang mga taong maaring magtaglay ng isang chainsaw at mga pinagbabawal na gawain na isang indibidwal na nagtataglay ng isang chainsaw.
- i) **R.A. 9072 – Caves Act.** National Caves and Cave Resources Management and Protection Act: Ito ay isang batas na nagbibigay ng proteksyon at nagsasaad ng wastong pamamahala ng mga kweba at mga yaman nito. Nagpapataw din ito ng mga kaukulang parusa sa ano mang paglabag sa mga alituntunin na ibinibigay ng batas na ito.
- j) **R.A. 7942 – Mining Act:** Ang Batas na nagtatalaga ng bagong sistema sa paggagalugad, pagpapalago, pagagamit at pagpapanatili ng yamang mineral.
- k) **R.A 10654 – The New Fisheries Code amending R.A 8550:** “An Act to Prevent, Deter and Eliminate illegal, unreported and unregulated Fishing, Amending Republic Act No. 8550, otherwise known as the Philippine Fisheries Code of 1998, and for Other Purposes.” Mga ilegal, mga hindi mapigilang pangngisda, hindi naipagbigay alam na gawaing pangngisda at mga hindi sustenableng gawaing pangngisda na ipinagbabawal sa ilalim ng batas na ito.
- l) **RA 10654, Section 99 – Conversion of Mangroves** – It shall be unlawful for any person to convert mangroves into fishponds or of any other purposes.
- m) **P.D. 1067 – The Water Code of the Philippines** – The river banks and streams and the shore of the seas and lakes throughout their entire length within a zone of three (3) meters in urban areas, twenty (20) meters in agricultural areas and forty (40) meters in forest areas, along their margins are subject to the easement of the public use in the interest of recreation, navigation, floatage, fishing and salvage. No person shall be allowed to stay on this zone longer than what is necessary for recreation, navigation, floatage, fishing and salvage or to build structure of any kind.
- n) **Republic Act 9003 - Ecological Solid Waste Management Act of 2000.** Ang mga gawain at adhikain sa ilalalim ng batas katulad ng mga sumusunod:
- Ipagbawal ang pagkakalat, pagtapon at pagtambak sa pampublikong lugar tulad ng kalsada, sidewalk, kanal, estero o parke o pagpayag sa ganitong Gawain.
 - Ipinagbabawal ang pagsunog ng basura.
 - Ipinagbabawal ang ilegal na pagtayo ng tirahan sa open dump at landfill.
 - Paggamit ng mga maka-kalikasang pamamaraan at pangangalaga ng likas-yaman.
 - Ang pag-bubuklod ay gagawin sa bahay at iba pang pinagmumulan ng basura (segregation at source).
 - Pagsunod sa tagubilin na paghihiwa-hiwalay ng basura ayon sa uri o gamit (biodegradable, non-biodegradable at recyclable).
 - Ipinagbabawal ang pagtatapon ng nakakalasong kemikal, basura o anumang dumi na makakaapekto sa karagatan.
 - Pakikipagtulungan sa gawain ukol sa paglilinis ng kapaligiran.

- o) **Provincial Ordinance 819 s.2005:** An ordinance banning the use of compressors as breathing apparatus in all fishing activities in the province of Palawan.
- p) **Municipal Fishery Code of Taytay - Ordinance no.5 s.2004:** An act for the proper regulation of the fishing activities within the municipality of Taytay.
- q) **Barangay Resolution no. 02 – Ordinance no. 01-2015:** An ordinance declaring the 27th day of January as “Adlaw y ang Kagueban” in Barangay Banbanan, the celebration enjoining participation of all government and private institutions, civic, religious organizations and civil society groups.

Section B. Mga Gawain ng Malamapaya Foundation, Inc. (MFI)

Ang MFI ay tutulong at magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod ang pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Banbanan:

A. Pamamahala sa Baybaying Dagat (BAHURA Program)

I. Paghahanda sa Komunidad at Adbokasya (Social Mobilization & Advocacy)

- a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Pangunahin at Suportang Datos (**Primary & Secondary Data**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong
 - iii. Presentasyon ng mga nakalap na datos sa Komunidad
 - iv. Pagpa-plano sa mga kaukulang Aksyon (**Action Planning**)
- b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng mga Kaagapay sa Implementasyon (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasakatuparan ng mga Talaan ng Pinagkasunduan (**Formulation & Signing of Memorandum of Agreement**)
- c. Kampanyang pang-impormasyon, Edukasyon at Komunikasyon (**IEC Campaign**)
 - i. Pagsasagawa ng mga Bagay na Pang-EIC (**Production of IEC Materials**) gaya ng mga Leaflets, Brochures/Posters, Tarpaulins at iba pang epektibong paraan
 - ii. Pagpapalaganap ng Impormasyon sa mga Paaralan (**Schools Info. Drive**)
 - iii. Orintasyon para sa tamang Pamamahala ng Baybayin para sa Komunidad at LGU (**CRM Orientation & Planning for LGU & Community**)
 - iv. Paglilinis sa Pamayanan (**Barangay Clean-up Drive**)
 - v. Pagsisisid ng mga Basura sa Dagat (**SCUBA Basura**)

II. Pagtatasa ng mga Kalagayan ng Kalikasan (Ecological Assessments)

- a. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - i. Pagsasanay sa mga Nauukol na Batas (**Paralegal Training**)
 - ii. Pagli-lisensya ng mga Volunteer Diver sa Pagtatasa ng Bahura (**EcoDivers' Reef Check Licensing**)
 - iii. Pagtatasa ng Bahura (**Coral Reef Survey & Assessment with Reef Check & EcoDivers**)
 - iv. Pagsasanay sa Pag-aanalisa at pagkilala ng ng Iba't-ibang klase ng Basura (**Training on Waste Analysis & characterization Study**)
- b. Pagsasa-ayos at Pagpapanumbalik ng kalagayan ng Kalikasan (**Ecological Enhancement & Rehabilitation**)
- c. Pagtalaga ng mga Pinangangalagaang Lugar sa Dagat (Marine Protected Area) na Pamamahalaan ng Mamamayan (**Establishment of MPAs/Strict Protection Zone or Areas**)
 - i. Konsultasyon para sa pagtatalaga ng MPA (**MPA Management Consultation**)
 - ii. Pagpili ng tamang Lugar at hangganan ng MPA (**Site Selection, Ground Truthing & Delineation**)
 - iii. Pagpapalano ng pamamahala (**Management Planning Workshop & Writeshop**)
 - iv. Pagsasa-Batas at paglalagda ng Kautusan (**Legislation**)
 - v. Paglulunsad / Pagpapasinaya ng lugar (**Launching of MPA Site**)
 - vi. Supurtang Gamit sa pamamahalaang lugar (**Logistic Support for MPA Site**)
 - vii. Paglalagay ng mga Pananda at Boya (**Installation of Markers & Bouys**)

kinu

scuba divers

R

kha

RA

- viii. Paglalagay-muli ng mga nawalang lamang-dagat (**Species Re-stocking**)
- d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagbubuo o Pagpapalaks ng Barangay Solid Waste Management Committee - BSWMC (**Formation / Strengthening of BSWMC**)
 - ii. Pagpa-plano ng Pamamahala ng Basura (**Management Planning Workshop**)
- B. Enterprise for Conservation
- III. Programa sa Alternatibong Pagkakakitaan (**Alternative Livelihood Program**)
 - a. Mga paghahanda Bago Magsimula (**Pre-Entry Phase**)
 - i. Pangangalap ng Basihang Datos (**Data Profiling**)
 - ii. Koordinasyon at Konsultasyon / Pagpupulong (**Coordination & Consultation Meeting**)
 - b. Pagsisimula ng Programa (**Entry Phase**)
 - i. Pagpapalakas ng Ugnayan ng mga Kasama (**Partnership Building**)
 - ii. Pagsasagawa ng Kasunduaun sa Konserbasyon (**formulation of Conservation Agreement**)
 - iii. Pagpili ng mga Nararapat Tumanggap ng Benepisyo (**Identification of Target Beneficiaries**)
 - c. Pagpapalakas ng Kakayahan at Kapasidad ng Mamamayan (**Capability & Capacity Building**)
 - Dalawang (2) Pagsasanay sa Alternatibong Pagkakakitaan (**2 Trainings on Alternative Livelihood**)- basi sa rekomendasyon ng Samahan
 - i. **Alternative Livelihood**- basi sa rekomendasyon ng Samahan
 - d. Pagpapalakas at Pagkakaisa ng mga Samahan (**Strengthening & Integration**)
 - i. Pagpapalakas / Pag-o-organisa ng Katuwang na Samahan (**P.O. Strengthening / Organizing**)
 - ii. Suportang Pangkabuhayan (Livelihood Support)
 - a. Pagsasanay sa Pagpapatakbo ng Pamamahala at Paghawak ng Pera at pagko-kwenta (**Training on Operational Management & Accounting**)
 - b. Pagbibigay ng Suporta para sa Pagkakakitaan (**Release of Livelihood Support**)
 - iii. Pagsasakatuparan ng Proyekto (**Implementation of the Project**)

Section C. Pagsusubaybay

Ang mga kawani ng MFI ay magmo-monitor ng pagsunod sa kasunduan at ipagbibigay-alam ang mga paglabag sa mga nauukol na ahensya.

Sisiguruhin ng mamamayan ng Banbanan na binubuo ng ibat-ibang grupong etniko, relihiyon at paniniwala na siyang direktang gumagamit at nakikinabang sa likas yaman na nasasakupan nito. Kasama ang BFARMC, SAPAKABA, mga kasapi ng Bantay Gubat, kaagapay ang mga kinauukulan sa local na pamahalaan ng bayan ng Taytay, sa pamahalaang panlalawigan at nasyonal, na sa pamamagitan ng sama-sama at likas kayang pag-gawa ay maiwasan na tuluyang masira ang likas yaman ng Brgy. Banbanan. Ito ay sang ayon sa mithiin ng mamamayan at alinsunod sa mga batas tulad ng: SEP, Wildlife Act, Cave Management Act, Chainsaw Act, Revised Forestry Code, at the New Fisheries Code. Ang mga kawani ng munisipyo, barangay, MFI, Department of Environment and Natural Resources – Protected Area Office (DENR - PAO) at PCSDS ay magtutulungan sa pagmonitor ng mga pagsunod at paglabag na nabanggit sa kasulatang ito.

Section D. Mga Gawain ng DENR-PAMO ng MSPLS

Ang Protected Area Office ng MSPLS, bilang pangunahing ahensiya na namamahala nito ay magbibigay ng mga sumusunod na suporta upang maitaguyod and pamamahala ng Likas Yaman ng Barangay Banbanan:

1. Manguna sa pagpapatupad ng mga Batas Pangkalikasan upang mapanatili ang kaayusan ng karagatan at kagubatan nito bilang sakop ng MSPLS;
2. Regular na pagmomonitor ng mga samu't-saring buhay sa nasasakupan ng Barangay Banbanan at pagsaklolo sakaling may mga nai-report na mga gawaing illegal sa lugar;

3. Kampanya para sa pagbibigay ng Impormasyon at Edukasyon (IEC) sa mamamayan ng Barangay Banbanan tungkol sa iba't-ibang batas pangkalikasan at kapaligiran na ipinapatupad nito;
4. Pagbibigay na teknikal na pagsasanay para sap ag-unlad ng kabuhayan; at
5. Magiging kabalikat ng mamamayan ng Banbanan, Lokag na pamahalaan ng Taytay at MFI sa pagtatalaga ng pamamahala ng baybaying dagat ng komunidad.

Section E. Mga Gawain ng Barangay Council ng Banbanan

Ang kaukulang responsibilidad ng mamamayan at mga opisyaes ng Barangay Banbanan ay ang mga sumusunod:

1. Magkaroon ng ordinansa/resolution at pondo ang barangay para sa:
 - a. Monthly clean-up drive,
 - b. Tapat ko, Linis Ko,
 - c. Strict Protect Zone Protection
2. Mahigpit na ipatupad ang Barangay Solid Waste Management at ang "segregation at the source";
3. Taon-taon na makapagtanim ng 500 punong bakawan o native trees sa barangay kung saan ito'y maalagaan hangang maging malaki na;
4. Magtalaga ng mga taong regular na magbabantay sa Strict Protection Zones;
5. Maging aktibong tagabantay at tagapagpatupad ng mga batas pangkalikasan, Forestry Law, Wildlife Act and Fishery Code;
6. Maglagak ng pondo para sa mga pagsasanay pang-negosyo at pangkaunlaran ng komunidad; at
7. Suportahan at maging aktibo sa lahat ng programang ipinatutupad ng MFI at Barangay.

Section F. Mga Gawain ng Samahang Pangkaunlaran ng Banbanan (SAPAKABA)

Ang kaukulang responsibilidad ng Samahang Pangkaunlaran ng Banbanan ay ang mga sumusunod:

1. Susuporta sa mga gawaing pangbarangay at pangkalikasang programa na ilulunsad tulad ng coastal clean-up, tree planting at iba pa.
2. Maging responsableng mamamayan na maghahanapbuhay sa pamamagitan ng tamang pamamaraan ng pag-gamit ng kalikasan.
3. Maging mata at tainga na magsusumbong sa awtoridad kung may malalamang ilegal na gawain.
4. Maging huwaran sa Brgy. Banbanan sa pagsasagawa ng Solid Waste Management (SWM) sa pamamagitan ng pag-gawa ng compost pit ng bawat miyembro ng SAPAKABA para mahiwalay ang nabubulok at di nabubulok na basura.
5. Tumulong sa mga gawain sa Marine Protected Area (MPA).
 - a. Establishment of boundary markers
 - b. Establishment of guard house
 - c. Monitoring of boundary markers
6. Tumulong sa paglalaman ng impormasyon tungkol sa pangangalaga ng likas yaman, MPA at SWM.
7. Aktibong makibahagi sa mga proyektong pangkabuhayan.
 8. Dumalo at makibahagi sa mga pagpupulong/pagsasanay.

Section G. Pagsunod sa kasunduan at mga batas laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law)

Ang SAPAKABA, ang Pamunuan ng Barangay Banbanan, Protected Area Management Office ng MSPLS at MFI ay nagkaka-isa na ipapatupad at gagampanan ang lahat ng tungkulin na napapaloob sa kasunduang ito at mananatiling tapat at pursigido sa pagpapatupad at hindi paglabag sa anumang batas, patakaran, regulasyon na inaatas ng Bansa ng Pilipinas.

Kaugnay sa kasunduang ito ginagarantiya ng: SAPAKABA, Pamunuan ng Barangay Banbanan, Protected Area Management Office ng MSPLS at Malampaya Foundation Inc na: (a.) Ang bawat isa ay may sapat na kaalaman ukol sa Batas Laban sa Panunuhol (Anti-Bribery Law) lalo na sa mga gawaing may kinalaman sa pagpapatupad at pagsunod sa kasunduang ito; at (b.) Ang bawat isa o alinman sa nasasakupan ng kasunduang ito ay magtangaka, aalok o tatanggap ng bayad, regalo magpapahiwatig ng intension ng panunuhol sa mga ahensya o kawani ng gobyerno, o kahit sinong tao o personalidad, at sa anumang paraang mapanlinlang o panlalamang ay magiging dahilan ng: (i) pagbayad o panunuhol at/o (ii) paglabag sa "Anti-Bribery Laws and Informed Consent" mula sa mga katutubong naninirahan dito.

Na walang pagkiling sa anumang karapatan ng MFI, ang MFI, sa pamamagitan ng isang liham, ay maaaring ihinto o putulin ang kasunduan o anumang kontrata at ugnayan sa pagkakataong may napatunayan na paglabag sa kasunduang ito.

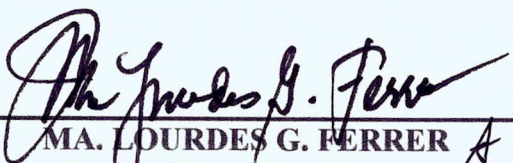
Sakaling may napatunayang lumabag sa isinasaad ng kasunduan ito, ang suportang tulong na binibigay ng MFI ay maaaring matigil sa mga susunod pang mga taon.

Sumasang-ayon ang mamamayan ng Barangay Banbanan, Samahang Pangkaunlaran ng Banbanan (SAPAKABA), PAMB at Malampaya Foundation, Inc. at pamunoan ng Barangay Banbanan sa epektibong implementasyon ng kasunduang ito.

Section H. Bisa ng Kasunduan

Ang kasunduan ito ay tatagal ng tatlong (3) taon na magkakabisa sa panahon ng paglagda ng mga partido at magsisimilang ipatupad sa ika-____ ng _____ taong 2020.

Ito ay nilagdaan ngayong ika-____ ng _____ 2020.

MA. LOURDES G. FERRER
Regional Executive Director
Department of Environment and Natural
Resources

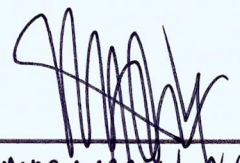

RICHARD BALESTEROS
Barangay Chairman
Barangay Local Government Unit of
Banbanan, Taytay, Palawan

EDWIN VILLANUEVA
President
Samahan Pangkaunlaran ng Banbanan

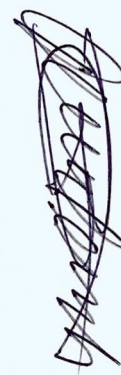

KAREN H. AGABIN
Executive Director
Malampaya Foundation Incorporated

Mga testigo:

MARY JAMIN BAYAN
MEN-PALAWAN

REPUBLIC OF THE PHILIPPINES)

CITY OF _____) S.S.

ACKNOWLEDGMENT

BEFORE ME, this _____ day of _____, _____ at _____ personally appeared the following:

	CTC/Passport No.	Date/Place Issued
Ma. Lourdes G. Ferrer		
Karen H. Agabin	passport - P 011738 4A	8/31/14 Puerto Princesa
Richard Balesteros	Senior Citizen ID - 000418	1/18/21 Taytay Palawan
Edwin Villanueva	SSS - 04 - 3087350-6	

Known to me to be the same persons who executed the foregoing deed of donation and acknowledged to me that the same is their voluntary act and deed and those of the corporations and institutions they represent.

WITNESS MY HAND AND SEAL on the date and place above written.

Document No. :
Page No :
Book No. :
Series of 2020 :

